

Trimestriële Indicatoren van de Arbeidsmarkt

Situatie op 31 maart 2024

'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt' is een publicatie uitgegeven door de RVA:
Keizerslaan 7
1000 Brussel
Tel. 02 515 44 35
Fax 02 515 44 54

Verantwoordelijke uitgever:
Jean-Marc Vandenbergh.

Verantwoordelijke publicatie:
Hugo Boonaert,
Janick Pirard.

Hoofdredacteur:
Michiel Segaeert.

Redactie:
Hilde Geeraers,
Brendan Verdonck,
Leen Vranckx,
David Sauwens,
Sébastien Malevez,
Jochen Vandekerkhove,
Jonathan Godfroid,
Nathalie Nuyts,
Georges Martens,
Sébastien Votquenne.

Hebben ook meegewerkt aan dit nummer:
Béatrice Depas,
Carline Saucez,
Martine Vereeken,
Jaro Lenaerts,
Oscar Gwiza,
Toon Luykx.

Vormgeving:
Grafische Dienst –
directie Communicatie

Drukwerk:
dienst Drukkerij -
directie Communicatie

De gedeeltelijke of volledige overname van de teksten is slechts toegestaan mits schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 2952-6590 (print)
ISSN 2952-6604 (online)

Woord vooraf

De RVA publiceert op regelmatige basis zijn voornaamste statistieken. Maandelijks verschijnen uitgebreide gegevenstabellen over de belangrijkste RVA-opdrachten op de website. Daarnaast wordt een beknopt commentaar gepubliceerd over de evolutie van de vergoede werkloosheid op basis van de betaalstatistieken van de werkloosheidsuitkeringen en over de evolutie van de werkonderbrekingen in het kader van tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematisch verlof.

Elk jaar stelt de RVA een gedetailleerd jaarverslag op. Naast een activiteitenverslag omvat dit een uitgebreid statistisch volume waarin alle stelsels die onder de RVA-opdrachten vallen (tijdelijke en volledige werkloosheid, loopbaanonderbreking en tijdskrediet...) worden toegelicht.

Deze publicatie, de 'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt', bevat dan weer de recentste trimestriële gegevens over die RVA-opdrachten. Door drie-maandelijks gegevens te publiceren, kan de RVA de tendensen in deze stelsels en in de ruimere context van de arbeidsmarkt sneller opsporen dan in het jaarverslag. Tegelijk wordt de impact verzacht van bepaalde seizoensgebonden of technische effecten die een maandelijks statistiek kunnen beïnvloeden.

De structuur van deze publicatie is in grote lijnen gebaseerd op de reglementaire indeling van de diverse RVA-opdrachten (hoofdstukken 3 tot 6), die ook aan de basis ligt van de indeling van de RVA-website en de daar beschikbare statistieken. Vooraan wordt echter een synthetisch overzicht van de evolutie van de behandelde RVA-opdrachten geplaatst (hoofdstuk 1). Om deze trimestriële indicatoren te kaderen in een ruimere context, is hoofdstuk 2 bovendien gewijd aan een aantal bijkomende conjuncturele indicatoren uit externe bronnen (bv. de evolutie van de economische conjunctuur, het aantal werkaanbiedingen, de uitzendarbeid...), incl. een aantal elementen voor een internationale vergelijking.

Waar mogelijk wordt voor de weergave van de gegevens telkens gekozen voor een reeks die 5 jaar teruggaat. De gegevensweergave in de hoofdstukken wordt beperkt tot een vergelijking van het recentste trimester en de daarmee overeenstemmende trimesters van de besproken periode. Dit heeft als voordeel dat de analyses kunnen worden losgekoppeld van eventuele seizoenseffecten. Om voor de beschouwde periode wel een volledige, doorlopende gegevensreeks te kunnen voorzien van de behandelde materies, wordt aansluitend op deze publicatie een uitgebreide statistische bijlage gepubliceerd.

Het spreekt voor zich dat de RVA, naast deze periodieke publicaties, studies over specifieke thema's zal blijven voorzien op zijn website ter aanvulling van de bijdrage van de RVA aan de analyse en de vooruitgang van onze arbeidsmarkt.

De administrateur-generaal,

Dr. Jean-Marc Vandenberg

Inhoudstafel

Woord vooraf.....	3
1 Het trimester in vogelvlucht	7
2 Maatschappelijke en socio-economische context	13
2.1 Evolutie van de conjunctuur en de arbeidsmarkt.....	13
2.2 De Belgische arbeidsmarktstructuur in Europese context	16
3 Volledige werkloosheid	21
3.1 Kerncijfers	21
3.2 Evolutie van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ).....	23
3.3 Evolutie van de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-NWZ)..	30
3.4 Bijzondere vrijstellingen	32
3.5 Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid	34
4 Tijdelijke werkloosheid	39
4.1 Kerncijfers	39
4.2 Volgens activiteitstak	40
4.3 Volgens motief	43
4.4 Volgens gewest	44
4.5 Volgens geslacht	45
5 Onderbrekingsuitkeringen	47
5.1 Kerncijfers	47
5.2 Tijdskrediet	50
5.3 Thematische verlopen.....	52
5.4 Loopbaanonderbreking.....	54
5.5 Verdeling van alle onderbrekingsstelsels samen volgens motief	56
6 Overige uitkeringen	59
6.1 Deeltijds werkenden met een inkomensgarantie-uitkering (IGU).....	59
6.2 Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen	64
6.3 Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verlopen	68
6.4 Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels	69
7 Lijst van tabellen en grafieken	71

Het trimester in vogelvlucht

Tabel 1

Algemeen overzicht van de groepen uitkeringstrekkers

	T1 2020	T1 2021	T1 2022	T1 2023	T1 2024	Evol. T1 2020 - T1 2023 - T1 2024	Evol. T1 2023 - T1 2024
Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen	377.016	379.189	324.292	302.808	299.613	-20,5%	-1,1%
<i>Werkzoekenden</i>	330.910	350.713	305.116	290.503	291.092	-12,0%	+0,2%
<i>Niet-werkzoekenden</i>	46.107	28.476	19.175	12.305	8.521	-81,5%	-30,7%
Vrijstellingen van IWZ voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA	38.973	36.127	33.130	29.381	31.588	-18,9%	+7,5%
Tijdelijke werkloosheid	300.480	462.439	270.508	128.558	175.341	-41,6%	+36,4%
Onderbrekingsuitkeringen	249.229	237.579	233.827	239.089	243.510	-2,3%	+1,8%
<i>Tijdskrediet</i>	102.012	96.125	90.244	91.066	90.019	-11,8%	-1,1%
<i>Loopbaanonderbreking</i>	50.545	44.321	38.708	35.377	33.218	-34,3%	-6,1%
<i>Thematische verloven</i>	96.672	97.133	104.875	112.646	120.273	+24,4%	+6,8%
Overige uitkeringen	96.324	81.385	77.876	65.090	55.967	-41,9%	-14,0%
<i>Deeltijdse werknemers met IGU</i>	34.429	32.963	31.398	25.477	24.986	-27,4%	-1,9%
<i>Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen</i>	56.169	43.446	42.026	35.843	26.885	-52,1%	-25,0%
<i>Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven</i>	3.625	2.873	2.897	2.663	3.054	-15,8%	+14,7%
<i>Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels</i>	2.102	2.103	1.555	1.106	1.043	-50,4%	-5,7%
Algemeen totaal	1.062.023	1.196.719	939.633	764.926	806.019	-24,1%	+5,4%

Tabel 1 biedt een algemeen overzicht van de groepen RVA-uitkeringstrekkers die in deze publicatie aan bod komen. Het totaal van de uitkeringstrekkers is in T1 2024 met 5,4% gestegen op jaarbasis. Het aantal vergoede werklozen daalt met 1,1% op jaarbasis. De werkzoekenden kennen een lichte stijging met 0,2%. De grootste relatieve daling is er bij de niet-werkzoekenden: hun aantal blijft snel afnemen (-30,7%).

Ten opzichte van het eerste trimester van vorig jaar is de groep tijdelijk werklozen gestegen met 36,4%.

De groep met vrijstelling van inschrijving als werkzoekende (voor studies of beroepsopleiding, activiteiten in het buitenland en PWA) omvat zowel werklozen als werkenden. Deze groep stijgt met 7,5% op jaarbasis.

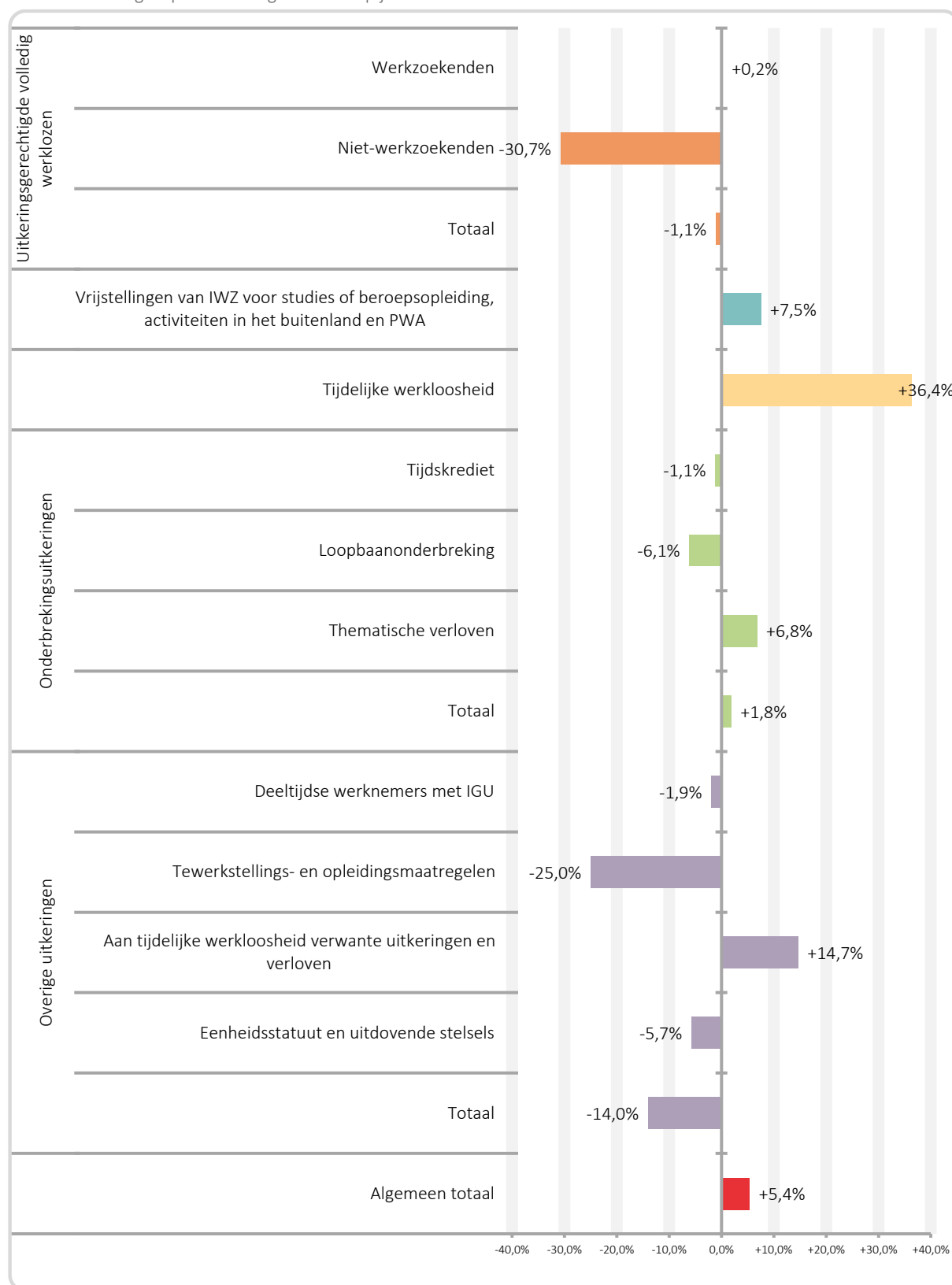
De groep werknemers met een uitkering voor tijdskrediet, loopbaanonderbreking of voor een thematisch verlof stijgt met 1,8%. We noteren een daling voor loopbaanonderbreking (-6,1%), een daling voor tijdskrediet (-1,1%) en een stijging voor thematische verloven (+6,8%).

Voor de overige uitkeringen noteren we tenslotte een daling van 14,0% op jaarbasis. De grootste groep in deze categorie zijn de tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen. Dit betreft grotendeels maatregelen waarvan de bevoegdheid is overgedragen naar de gewesten. Een groot deel is dan ook uitdovend, wat de daling met 25,0% op jaarbasis verklaart. Verder bevat deze groep de deeltijdse werknemers met een inkomensgarantieuitkering, die afnemen met 1,9% op jaarbasis. De aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven stijgen met 14,7% op jaarbasis. Ten slotte bevat deze restgroep de maatregelen in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut (crisispremie, ontslaguitkering en ontslagcompensatievergoeding), het halftijds brugpensioen en stelsels voor grensarbeiders.

In T1 2024 werden in de verschillende uitkeringsstelsels van de RVA in totaal gemiddeld per maand 806.019 betalingen geteld, een aantal dat 24,1% lager ligt dan in T1 2020. Sinds meerdere jaren evolueert het gemiddelde aantal betalingen per maand in dalende lijn. Die tendens werd gebroken tijdens de periode 2020 - 2021 ten gevolge van de coronacrisis en het groot aantal betalingen tijdelijke werkloosheid dat hiervan het gevolg was. Wanneer we de vergelijking maken met het overeenkomstige trimester van het jaar 2020, zien we een grote afname van het aantal vergoede werklozen (-20,5%), vooral bij de niet-werkzoekenden (-81,5%). Bij de tijdelijk werklozen is er een grote daling van 41,6%. Er is een grote stijging van het aantal werknemers met een thematisch verlof (+24,4%) en een sterke daling van het aantal werknemers met loopbaanonderbreking (-34,3%) en tijdskrediet (-11,8%). Ook bij de vrijstellingen en de overige uitkeringen zijn er sterke dalingen van respectievelijk 18,9% en 41,9%.

Grafiek 1

Evolutie van de groepen uitkeringstrekkers op jaarbasis

De hierboven geschetste evoluties hebben uiteraard een impact op de verhouding tussen de verschillende uitkeringstrekkers van de RVA.

De vergoede werklozen vormen in T1 2024 met een aandeel van 37,2% de grootste groep, hun belang neemt toe met 1,7 procentpunt ten opzichte van het overeenkomstige trimester van 2020. Deze stijging is toe te schrijven aan de evolutie bij de werkzoekenden (+5,0 procentpunt).

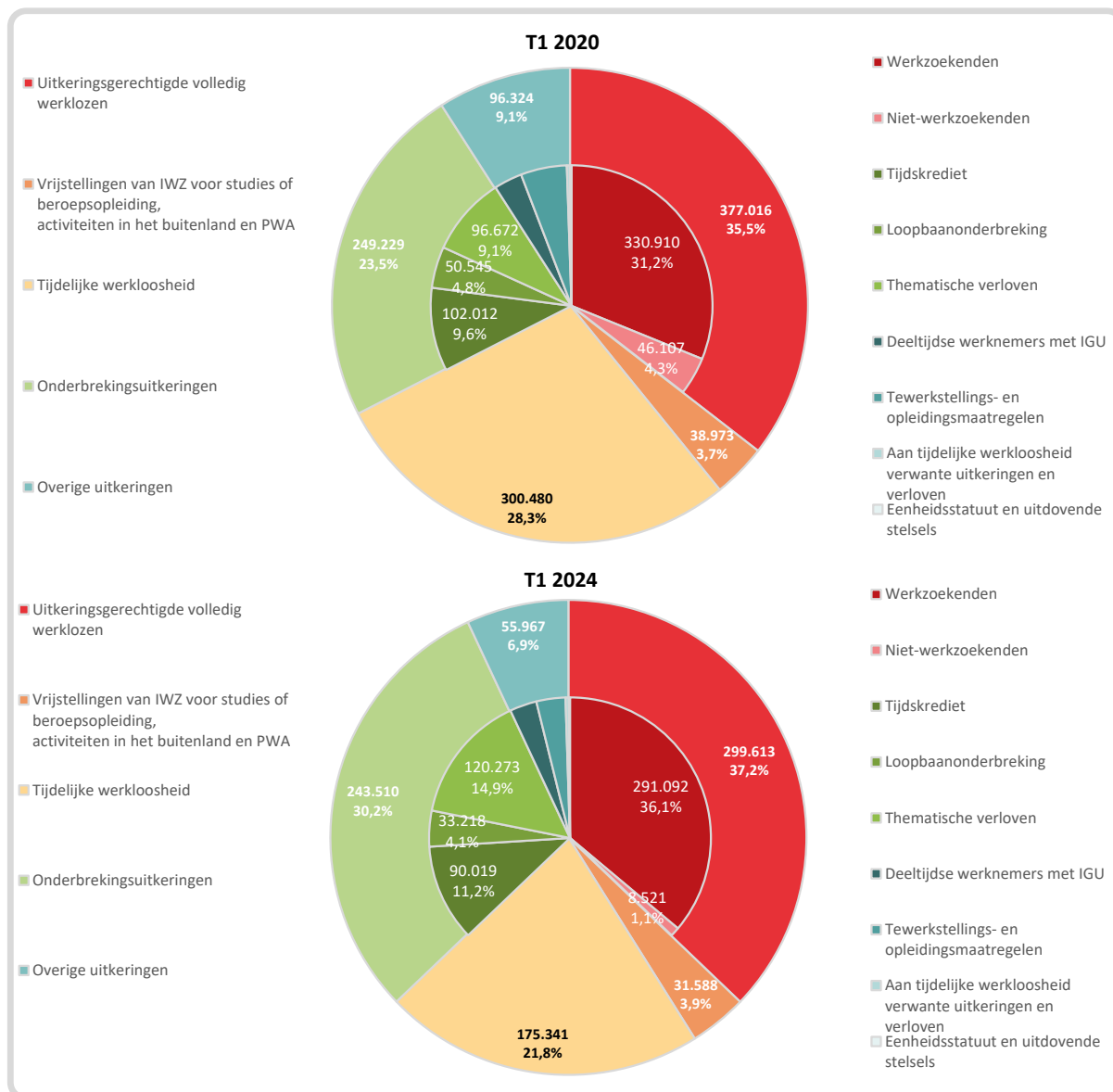
Het belang van de groep van de tijdelijk werklozen in T1 2024 is afgenomen ten opzichte van T1 2020: -6,5 procentpunt. Zij hebben een aandeel van 21,8%.

Het relatieve belang van de tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen is ten opzichte van T1 2020 afgenomen met 2,0 procentpunt. Het relatief belang van de vrijstellingen is toegenomen met 0,2 procentpunt.

In T1 2024 vertegenwoordigen de werknemers met een uitkering voor tijdskrediet, loopbaanonderbreking of een thematisch verlof 30,2% van de totale groep RVA-gerechtigden. Na de vergoede werklozen vormen zij de tweede grootste groep. Ten opzichte van T1 2020 is hun belang toegenomen (+6,7 procentpunt).

Grafiek 2

Evolutie van de onderlinge verhouding van de uitkerings-trekkers

2

Maatschappelijke en socio-economische context

2.1

Evolutie van de conjunctuur en de arbeidsmarkt

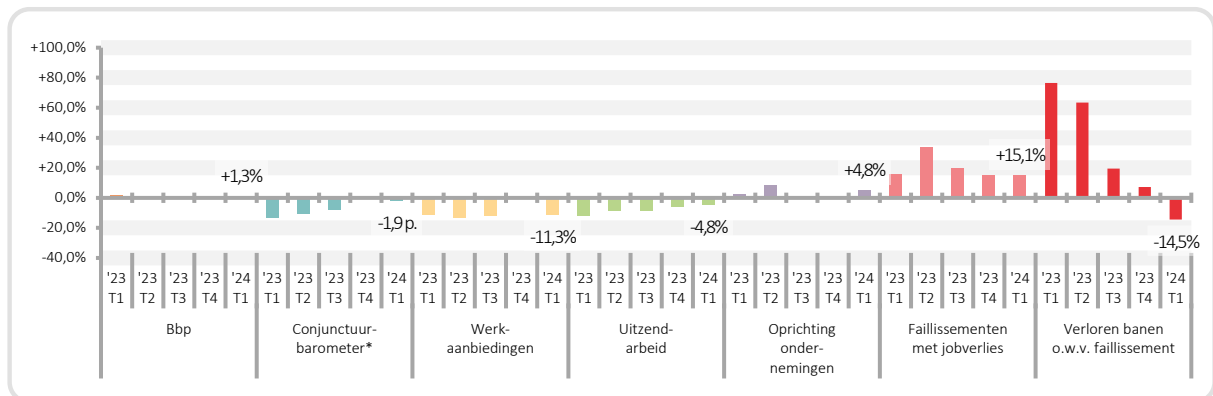
Het jaar 2022 ving aan met goede vooruitzichten in het licht van een tempering van de gevolgen van de coronacrisis, maar werd door het conflict in Oekraïne en de energiecrisis gekenmerkt met een hoge inflatie. Niettegenstaande kende het bbp in 2022 nog een positieve groei. Ondanks de uitdagingen kende ook 2023 een lichte groei, die verwacht wordt zich voort te zetten in 2024.

Tabel 2
Conjuncturele indicatoren

T1	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2020	109.462	-5,2	94.285	576.066	11.405	950	6.690	528
2021	109.909	-4,3	104.251	575.667	13.244	555	4.557	1.820
2022	115.528	+1,8	145.536	610.102	13.305	744	4.476	693
2023	117.383	-11,3	129.173	537.185	13.618	863	7.900	2.167
2024	118.900	-13,2	114.556	511.456	14.276	993	6.754	2.428
Evol. 2020- 2024	+ 8,6%	-8,0 p.	+ 21,5%	- 11,2%	+ 25,2%	+ 4,5%	+ 1,0%	+ 359,8%

	Bbp	Conjunctuur- barometer	Werk- aanbiedingen	Uitzend- arbeid	Oprichting onder- nemingen	Faillissementen met jobverlies	Verloren banen o.w.v. faillissement	Werknemers betrokken bij aankondiging van collectief ontslag
2020	100	+0,0 p.	100	100	100	100	100	100
2021	100	+0,9 p.	111	100	116	58	68	345
2022	106	+7,0 p.	154	106	117	78	67	131
2023	107	-6,1 p.	137	93	119	91	118	410
2024	109	-8,0 p.	121	89	125	105	101	460

Grafiek 3
Variatie t.o.v. het overeenkomstige trimester van het
voorgaande jaar¹

Bronnen: NBB - bbp in miljoenen kettingeuro's - referentiejaar 2015 - van seizoenschommelingen en kalendereffecten gezuiverde gegevens + perscommuniqué - INR - Flash estimate en kwartaalrekeningen (meest recente trimester); maandelijkse conjunctuurenquête bij de ondernemingen – seizoengezuiverde gegevens (maandgemiddelde op jaarbasis); VDAB, FOREM, Actiris, ADG - Door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling ontvangen werkaanbiedingen uit het normale economische circuit, met uitzondering van uitzendarbeid en uitwisseling van aanbiedingen tussen de gewestelijke diensten; Federgon – Uitzendarbeid: Jaarlijkse groei + Raming van het gemiddeld aantal gepresteerde uren uitzendarbeid per dag – berekening RVA; FOD Economie – Oprichting van ondernemingen in de profitsector; Fonds tot vergoeding van de in geval van Sluiting van Ondernemingen ontslagen werknemers (RVA); FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg - Collectieve ontslagen (lange reeks)

* Omwille van zijn aard, wordt de evolutie van de conjunctuurbarometer uitgedrukt in punten i.p.v. percentages.

¹ Vanwege de grote variaties werden het aantal werknemers betrokken bij aankondiging van een collectief ontslag niet opgenomen in deze visuele weergave.

Tabel 3
Evolutie van het bbp

	Bbp in miljoenen kettingeuro's	Evolutie
2020	422.805	-5,3%
2021	451.772	+6,9%
2022	465.513	+3,0%
2023	471.867	+1,4%
2024*	477.058	+1,1%
	478.473	+1,4%
2025*	482.782	+1,2%
	485.172	+1,4%

* Vooruitzichten gebaseerd op de Economische Begroting van het Federaal Planbureau, Economische projecties en Belgian Prime News van de Nationale Bank, Regards économiques van IRES, World Economic Outlook van het IMF, Economic forecasts van de Europese Commissie en de Belgium Economic Forecast van de OESO. De tabel geeft de minimale en de maximale geraamde groei weer op basis van die diverse vooruitzichten.

Zwaar getroffen door de coronacrisis en met een recordrecessie in het tweede kwartaal van 2020 (-11,8%), groeide het bbp opnieuw in 2021 en dit sneller dan verwacht. Met een groei van +6,9% voor het gehele jaar, was het bbp ongeveer terug op het niveau van voor de crisis. In 2022 en 2023 kenden we een groei, die enigszins vertraagd. De prognoses voor 2024 en 2025 zijn nog onzeker. Alle geraadpleegde agentschappen blijven (beperkte) groei aankondigen voor de twee jaren: tussen 1,1 en 1,4% voor 2024 en van 1,2 tot 1,4% voor 2025.

De conjunctuurbarometer, die -36 punten liet noteren op het hoogtepunt van de coronacrisis, vertoonde vanaf april 2021 weer gunstige waarden met een gemiddelde van +6 punten, maar vanaf juni 2022 keerde die tendens weer. In het eerste kwartaal van 2024 werd deze negatieve trend verdergezet (-8,0p verschil op jaarbasis).

Dit heeft voor het vierde trimester op rij invloed op de werkgelegenheidscijfers: 114.556 vacatures in T1 2024, d.w.z. 11,3% minder dan in T1 2023. We zien een lichte stijging van nieuwe bedrijven, die 14.276 opgerichte bedrijven vertegenwoordigt. Het aantal gepressteerde uren uitzendarbeid daalt sterk (-4,8%).

Het aantal faillissementen met banenverlies kent een stijging zien ten opzichte van T1 2023 (+15,1%). In vergelijking met de resultaten van T1 2020 zien we een stijging van 4,5%. Het aantal collectieve ontslagen is gestegen tegenover het jaar voordien.

2.2

De Belgische arbeidsmarktstructuur in Europese context

Eurostat, de statistische dienst van de Europese Commissie, publiceert internationaal geharmoniseerde arbeidsmarktstatistieken gebaseerd op een trimestriële enquête bij een steekproef van de bevolking. Dit laat toe de effecten van verschillen in reglementering te neutraliseren bij het maken van internationale vergelijkingen. Aangezien de data binnen dit deel afhankelijk zijn van de publicatiemomenten bij Eurostat, zijn de hier behandelde data met een trimester vertraging beschikbaar.

2.2.1

Werkloosheidsgraad

Tabel 4

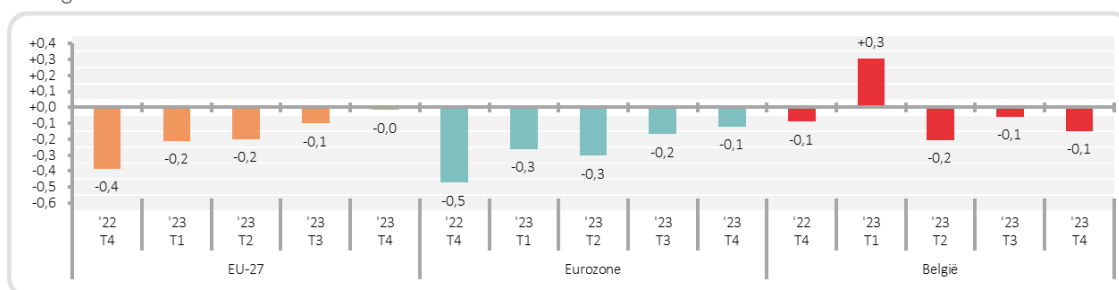
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad

T4	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2019	6,7	7,5	5,2	-	-	-
2020	7,4	8,2	5,8	+0,7	+0,7	+0,6
2021	6,6	7,2	5,8	-0,1	-0,3	+0,6
2022	6,2	6,7	5,7	-0,5	-0,8	+0,5
2023	6,1	6,6	5,5	-0,5	-0,9	+0,3
Evol. 2019-2023	-0,5	-0,9	+0,3			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 4

Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkloosheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T4 2023 bedraagt de Belgische werkloosheidsgraad 5,5%. Dit is ongeveer gelijk met die van T4 2019. De EU-27 heeft met 6,1% een lagere werkloosheidsgraad dan in T4 2019, maar blijft nog steeds 0,6 procentpunt hoger dan het Belgische peil. In T4 2023 is de werkloosheidsgraad in de Eurozone (6,6%) 0,9 procentpunt lager dan in T4 2019.

Met betrekking tot de evolutie van de laatste vijf trimesters zien we algemeen een dalende trend, behalve voor België in het eerste kwartaal van 2023. Deze stijging van de werkloosheidsgraad stemt echter eerder overeen met een daling van de inactiviteit dan van de werkgelegenheid (cf. infra).

Voor de interpretatie van de data vanaf 2021 is het echter relevant op te merken dat Eurostat vanaf dat jaar een methodologische wijziging heeft doorgevoerd. Aangezien in diverse lidstaten personen langdurig en ononderbroken in een stelsel van tijdelijke werkloosheid zijn terechtgekomen, worden personen die in een dergelijk stelsel minstens 3 maanden onafgebroken het werk hebben neergelegd voortaan geteld als werklozen (i.p.v. als tewerkgesteld of inactief). Dit trekt de werkloosheidspercentages enigszins op t.o.v. de werkwijze in de voorgaande jaren. We kunnen ervan uitgaan dat dit effect groter is voor België, dat een relatief sterk uitgewerkt stelsel voor tijdelijke werkloosheid kent, dan voor de meeste andere Europese landen.

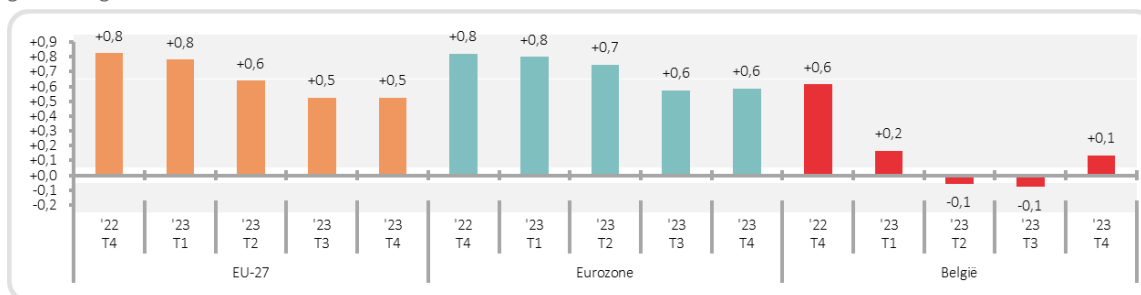
2.2.2 Werkgelegenheidsgraad

Tabel 5
Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

T4	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2019	68,6	68,2	65,3	-	-	-
2020	67,8	67,1	64,5	-0,9	-1,1	-0,8
2021	69,3	68,8	66,2	+0,6	+0,7	+0,9
2022	70,1	69,7	66,8	+1,4	+1,5	+1,5
2023	70,6	70,3	66,9	+2,0	+2,1	+1,7
Evol. 2019-2023	+2,0	+2,1	+1,7			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 5
Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

In T4 2023 bedroeg de werkgelegenheidsgraad voor België 66,9 %. Dat is 1,7 procentpunten hoger dan in T4 2019. Een iets hogere stijging is terug te vinden voor de EU-27 (+2,0 procentpunten) en de eurozone (+2,1 procentpunten). De werkgelegenheidsgraad voor de EU-27 en de eurozone ligt hoger dan voor België (respectievelijk 70,6% en 70,3%).

In de laatste vijf trimesters zien we op jaarbasis een stijging van de werkgelegenheidsgraad voor de EU-27 en de eurozone. De evolutie voor België stabiliseert eerder.

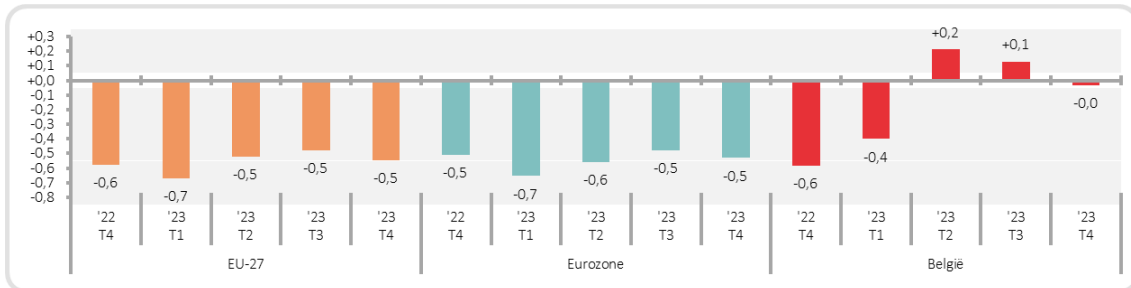
2.2.3 Inactiviteitsgraad

Tabel 6
Geharmoniseerde inactiviteitsgraad

T4	EU-27	Eurozone	België	EU-27	Eurozone	België
2019	26,5	26,3	31,1	-	-	-
2020	26,8	26,9	31,5	+0,4	+0,6	+0,4
2021	25,9	25,8	29,7	-0,6	-0,5	-1,4
2022	25,3	25,3	29,2	-1,1	-1,0	-2,0
2023	24,8	24,8	29,1	-1,7	-1,5	-2,0
Evol. 2019-2023	-1,7	-1,5	-2,0			

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Grafiek 6
Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde inactiviteitsgraad

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

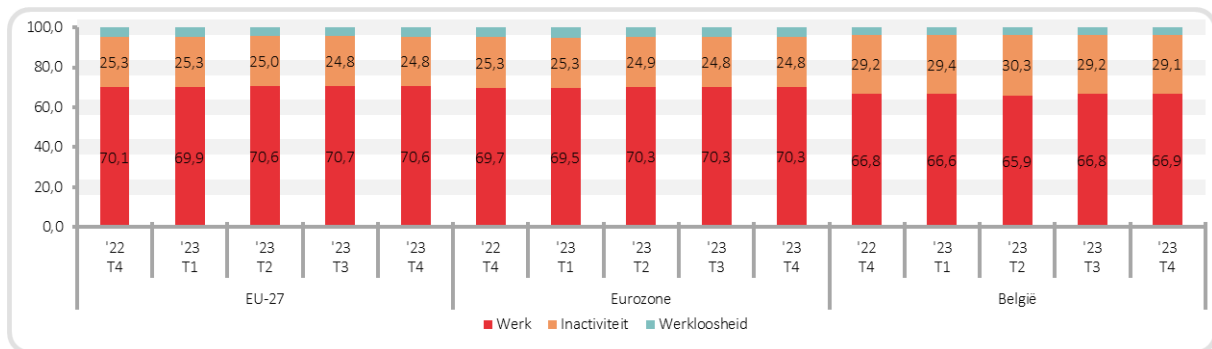
In T4 2023 bedroeg de inactiviteitsgraad in België 29,1%. De inactiviteitsgraad daalde met -2,0 procentpunten ten opzichte van het T4 2019.

Voor de Europese Unie en de eurozone is de daling iets kleiner dan voor België. De inactiviteitsgraad in de Europese Unie en de Eurozone ligt respectievelijk 1,7 en 1,5 procentpunten lager dan in T4 2019. De inactiviteitsgraad blijft in België hoger dan in de Eurozone en de Europese Unie.

In de laatste vijf trimesters zien we voor de EU-27 en de eurozone een daling van de inactiviteitsgraad op jaarbasis rond de 0,5 procentpunten. In België daarentegen zien we in de eerste twee trimesters (T4 2022 en T1 2023) nog een daling, waarna er eerder een stabilisering volgt.

Grafiek 7

Structuur van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)

Bron: Eurostat - Enquête naar de Arbeidskrachten (lfsq_pganws).

Ten slotte vergelijken we de verhoudingen van de groepen werkenden, werklozen en inactieven². België heeft een hogere inactiviteitsgraad dan de EU-27 en de eurozone. Hierdoor noteren we voor België t.o.v. de totale beroepsbevolking, ondanks een relatief laag percentage werkloosheid, toch een lagere werkgelegenheidsgraad dan voor de EU-27 of de eurozone.

² Terwijl de werkgelegenheidsgraad en de inactiviteitsgraad berekend worden ten opzichte van de totale populatie, houden we bij de werkloosheidsgraad enkel rekening met de actieve populatie. In deze grafiek worden de proporties ten opzichte van de totale populatie bekeken, waardoor de percentages voor werkloosheid in deze grafiek verschillen met de werkloosheidsgraad die we eerder hebben besproken.

3

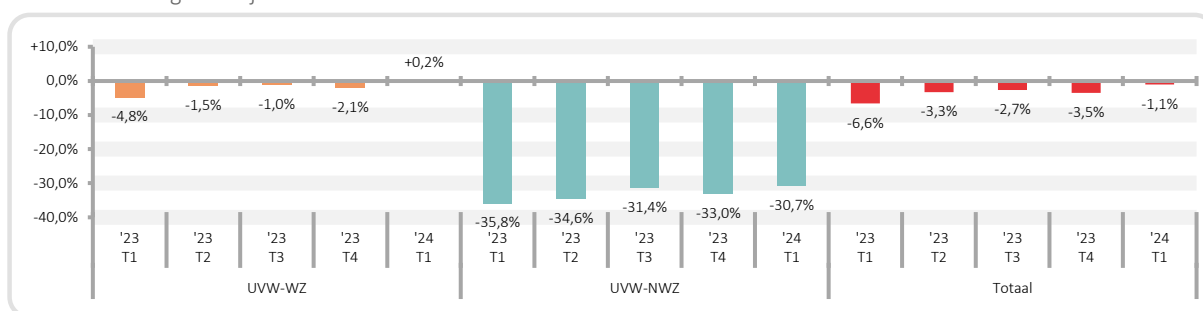
Volledige werkloosheid

3.1 Kerncijfers

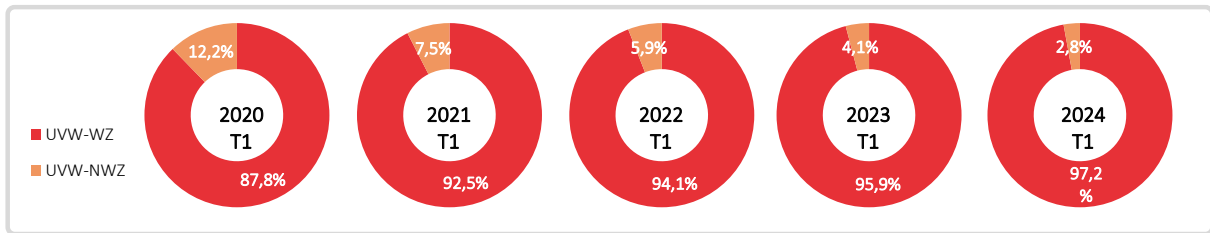
Tabel 7
Evolutie van de UVW (WZ + NWZ)

T1	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal	UVW-WZ	UVW-NWZ	Totaal
2020	330.910	46.107	377.016	100	100	100
2021	350.713	28.476	379.189	106	62	101
2022	305.116	19.175	324.292	92	42	86
2023	290.503	12.305	302.808	88	27	80
2024	291.092	8.521	299.613	88	18	79
Evol. 2020-2024	-12,0%	-81,5%	-20,5%			

Grafiek 8
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Grafiek 9
Verhouding van de UVW

De uitkeringsgerechtigde volledig werklozen omvatten zowel werkzoekenden (UVW-WZ) als niet-werkzoekenden (UVW-NWZ). Onder de werkzoekenden rekenen wij de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijdse arbeidsprestaties, de werkzoekende uitkeringsgerechtigden binnen het stelsel voor werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT), de niet-toeleidbare werkzoekenden met een beschermingsuitkering en de kunstwerkers. De groep van de UVW-NWZ bestaat uit de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van vrijwillig deeltijds werk, de oudere vrijgestelde uitkeringsgerechtigde volledig werklozen toegelaten op basis van voltijdse arbeidsprestaties, de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen die zijn vrijgesteld van inschrijving als werkzoekende (IWZ) omwille van mantelzorg of moeilijkheden van sociale of familiale aard, en de SWT'ers die zijn vrijgesteld van IWZ.

Zowel de evolutie van de UVW-WZ als die van de UVW-NWZ worden beïnvloed door reglementaire wijzigingen wanneer die de voorwaarden om vrijgesteld te worden van IWZ verstrengen of versoepelen. Als gevolg van die bepalingen functioneren de UVW-WZ en de UVW-NWZ dan als communicerende vaten. Echter, de evolutie van de UVW-WZ (en in mindere mate van de UVW-NWZ) hangt ook in belangrijke mate af van de conjunctuur.

In T1 2024, neemt het aantal niet-werkzoekenden op jaarbasis af met 30,7%, terwijl het aantal werkzoekenden toeneemt met 0,2%. Hierdoor neemt het aandeel niet-werkzoekenden in het totaal van de UVW verder af (2,8% van de UVW in T1 2024 t.o.v. 12,2% in T1 2020). Het totale aantal UVW neemt af met 1,1% op jaarbasis.

3.2

Evolutie van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ)

3.2.1

Volgens stelsel

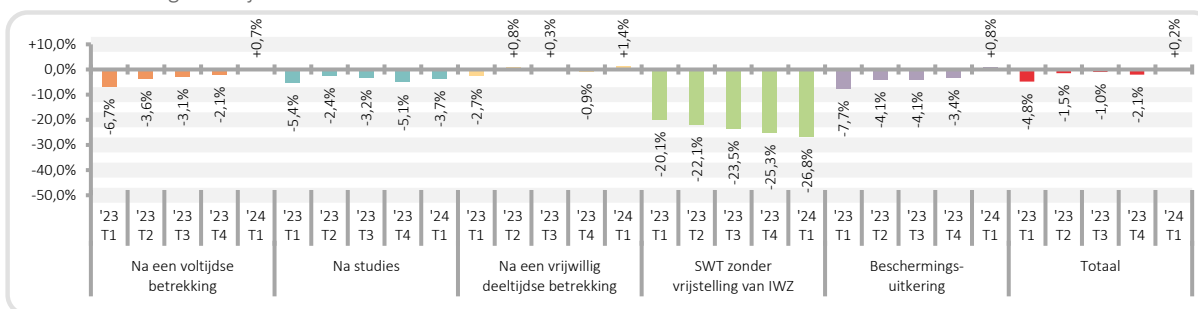
Tabel 8

Evolutie van de UVW-WZ volgens stelsel

T1	Na een voltijdse betrekking	Na studies	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	SWT zonder vrijstelling van IWZ	Beschermingsuitkering	Kunstwerkers	Totaal
2020	270.648	30.749	18.939	10.574	0	0	330.910
2021	286.656	29.300	21.393	10.966	2.397	0	350.713
2022	250.282	23.858	18.038	10.664	2.274	0	305.116
2023	233.397	22.558	17.554	8.520	2.099	6.376	290.503
2024	235.060	21.712	17.793	6.235	2.116	8.175	291.092
Evol. 2020-2024	-13,1%	-29,4%	-6,0%	-41,0%	-	-	-12,0%
2020	100	100	100	100	-	-	100
2021	106	95	113	104	-	-	106
2022	92	78	95	101	-	-	92
2023	86	73	93	81	-	-	88
2024	87	71	94	59	-	-	88

Grafiek 10

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T1 2024 werden gemiddeld per maand 291.092 werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ) geteld, d.i. 589 of 0,2% meer dan in T1 2023.

Bij de grootste subgroep, de UVW-WZ op basis van voltijdse arbeidsprestaties, bedraagt de stijging op jaarbasis 0,7%. Het aantal UVW-WZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking stijgt met 1,4% op jaarbasis.

Het aantal SWT'ers zonder vrijstelling van inschrijving als werkzoekende neemt onder invloed van de ingeperkte vrijstellingsmogelijkheden (cf. infra) af met 26,8% op jaarbasis tot 6.235 fysieke eenheden.

We noteren ook een daling bij de UVW-WZ toegelaten op basis van studies (-3,7% op jaarbasis of -29,4% t.o.v. 2019).

Sinds 1 oktober 2020 werd een nieuw statuut gecreëerd. Het gaat om de niet-toeleidbare werkzoekende: de werkzoekende die de bevoegde dienst voor arbeidsbemiddeling identificeert aan de hand van de internationaal erkende screeningstool ICF - International Classification of Functioning, Disability and Health - en erkent als iemand die te maken krijgt met een combinatie van psychologische, medische en sociale factoren die zijn gezondheid en/of zijn sociale of professionele integratie ernstig aantasten, waardoor hij niet in het normale economische circuit of in het kader van al dan niet bezoldigd aangepast of omkaderd werk kan werken.

Het statuut van niet-toeleidbare werkzoekende wordt toegekend voor een periode van twee jaar en is hernieuwbaar met een nieuwe evaluatie door de screeningstool ICF. In T1 2024 waren er gemiddeld per maand 2.116 niet-toeleidbare uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die een beschermingsuitkering ontvingen.

Als gevolg van de hervorming van de regelgeving voor werknemers in de kunstensector is sinds 1 oktober 2022 een nieuw statuut gecreëerd. In T1 2024 werden gemiddeld per maand 8.175 kunstwerkers geteld, d.i. 2,81% van de UVW-WZ.

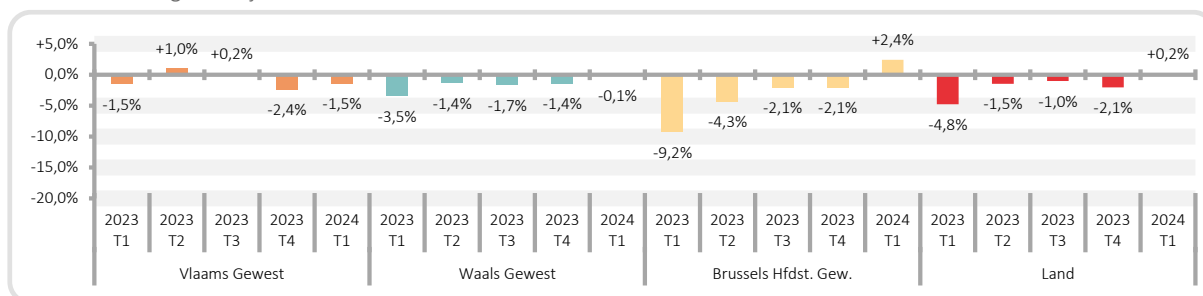
3.2.2

Volgens gewest

Tabel 9
Evolutie van de UVW-WZ volgens gewest

T1	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2020	134.600	63.593	132.716	330.910	100	100	100	100
2021	142.208	68.780	139.724	350.713	106	108	105	106
2022	128.457	62.753	113.906	305.116	95	99	86	92
2023	126.535	60.582	103.386	290.503	94	95	78	88
2024	124.684	60.510	105.898	291.092	93	95	80	88
Evol. 2020-2024	-7,4%	-4,8%	-20,2%	-12,0%				

Grafiek 11
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Sinds T1 2020 is het aantal UVW-WZ in het Brussels Hoofdstedelijk met 20,2% gedaald. In het Vlaams Gewest was er een minder uitgesproken daling van 7,4%, terwijl in het Waals Gewest de daling slechts 4,8% bedroeg. Voor T1 2024 is een daling op jaarbasis te zien in het Vlaams Gewest en het Waals Gewest, terwijl het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een lichte stijging laat zien.

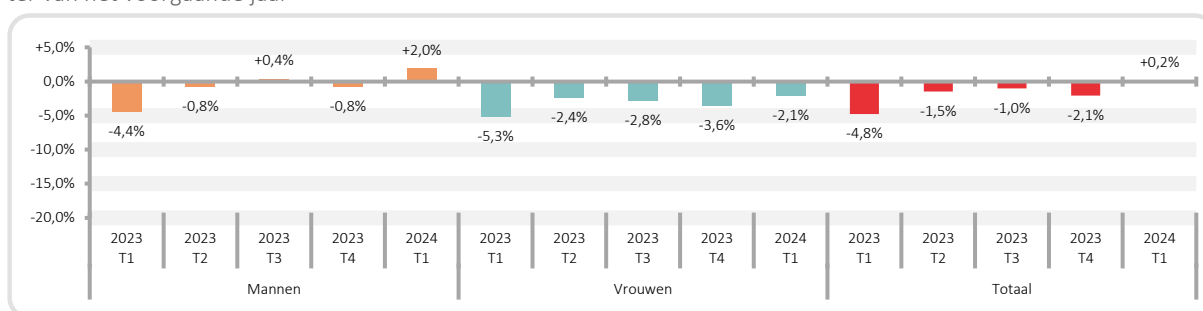
3.2.3

Volgens geslacht

Tabel 10
Evolutie van de UVW-WZ volgens geslacht

T1	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2020	185.827	145.082	330.910	100	100	100
2021	196.605	154.108	350.713	106	106	106
2022	170.700	134.416	305.116	92	93	92
2023	163.148	127.355	290.503	88	88	88
2024	166.374	124.718	291.092	90	86	88
Evol. 2020-2024	-10,5%	-14,0%	-12,0%			

Grafiek 12
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In de afgelopen vijf jaar heeft de werkloosheid zich voor mannen (-10,5%) en vrouwen (-14,0%) op vergelijkbare wijze ontwikkeld.

Op jaarbasis noteren we in T1 2024 een stijging bij de mannen van 2,0% en een daling bij de vrouwen van 2,1%. Het aandeel van de mannen bedraagt 57,2% en dat van de vrouwen 42,8%.

3.2.4

Volgens leeftijdsklasse

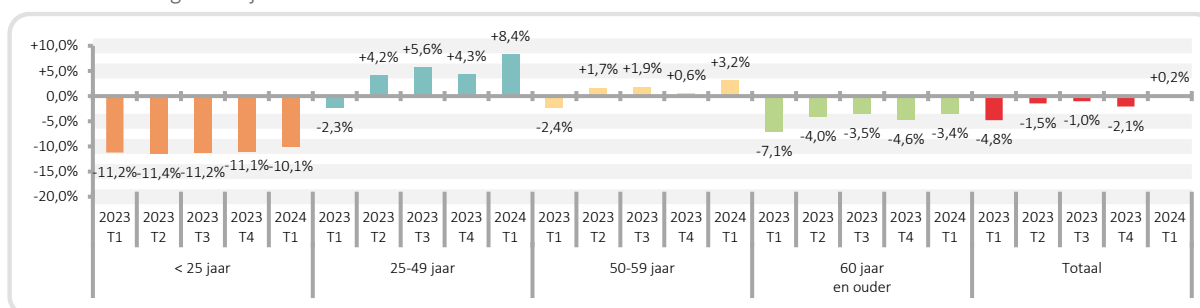
Tabel 11

Evolutie van de UVW-WZ volgens leeftijdsklasse

T1	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar en ouder	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50-59 jaar	60 jaar en ouder	Totaal
2020	46.467	25.346	185.323	73.774	330.910	100	100	100	100	100
2021	50.400	26.445	198.090	75.778	350.713	108	104	107	103	106
2022	47.415	20.244	170.781	66.677	305.116	102	80	92	90	92
2023	42.092	19.780	166.689	61.942	290.503	91	78	90	84	88
2024	37.850	21.440	171.983	59.819	291.092	81	85	93	81	88
Evol. 2020-2024	-18,5%	-15,4%	-7,2%	-18,9%	-12,0%					

Grafiek 13

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Op jaarbasis is het aantal UVW-WZ < 25 jaar (-10,1% of -4.242 eenheden) gedaald. Het aantal UVW-WZ van 25 tot 49 jaar (+8,4% of +1.660 eenheden) en het aantal 50 tot 59 jarigen UVW-WZ (+3,2% of 5.294 eenheden) zijn gestegen.

Bij de 60-plussers (-3,4% of 2.123 eenheden) noteren we een daling. Dit komt omdat men vanaf 2020 enkel nog op basis van minstens 44 jaar beroepsverleden een vrijstelling kan aanvragen, niet meer op basis van leeftijd.

3.2.5

Volgens werkloosheidsduur

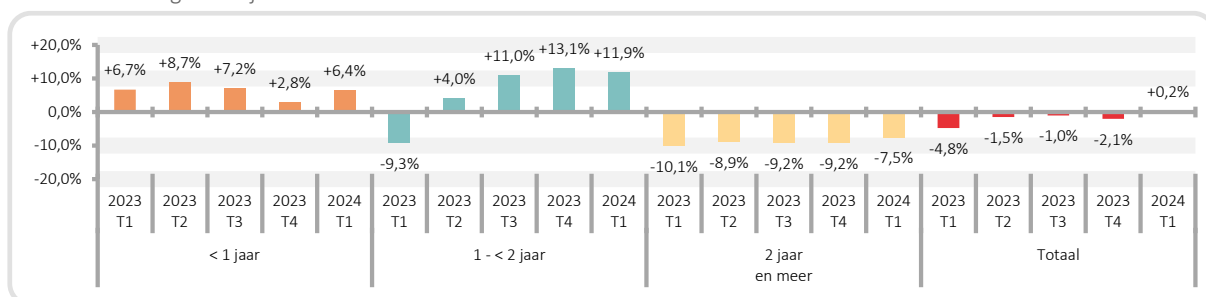
Tabel 12

Evolutie van de UVW-WZ volgens werkloosheidsduur

T1	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal	< 1 jaar	1 - < 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal
2020	124.611	56.019	150.280	330.910	100	100	100	100
2021	114.530	70.367	165.816	350.713	92	126	110	106
2022	94.336	47.882	162.898	305.116	76	85	108	92
2023	100.646	43.437	146.420	290.503	81	78	97	88
2024	107.110	48.610	135.372	291.092	86	87	90	88
Evol. 2020-2024	-14,0%	-13,2%	-9,9%	-12,0%				

Grafiek 14

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Werklozen die minder dan een jaar werkloos zijn, zijn van de drie beschouwde categorieën per definitie de groep die het gevoeligst is voor de economische conjunctuur. Deze groep is de laatste vijf jaar gedaald (-14,0%). De afname van de groep met een werkloosheidsduur van 1 tot < 2 jaar (-13,2%) houdt vooral verband met de sterke daling tussen T1 2021 en T1 2022. De daling in de groep met een werkloosheidsduur van 2 jaar of meer (-9,9%) is geringer.

Uit de jaarlijkse schommelingen blijkt dat de werklozen met een werkloosheidsduur van 2 jaar of meer gedaald zijn in T1 2024 (-7,5% ten opzichte van T1 2023). De werkloosheid van korte duur (< 1 jaar) en de werklozen met een werkloosheidsduur van 1 tot < 2 jaar kenden daarentegen een stijging op jaarbasis met 6,4% en 11,9%.

3.2.6

Volgens gezinscategorie

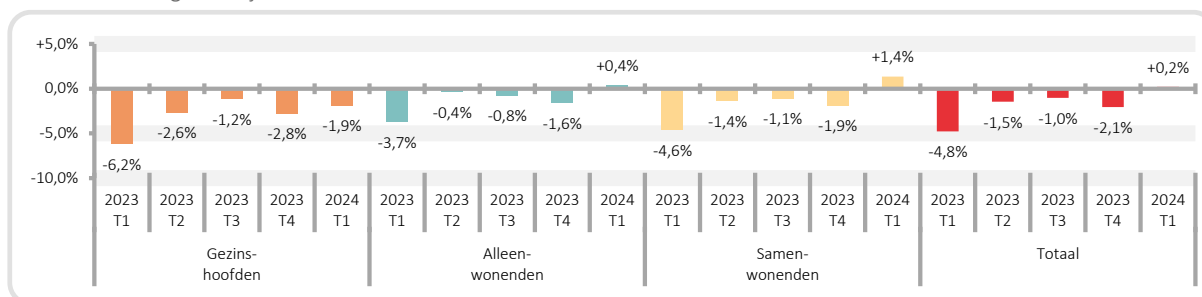
Tabel 13

Evolutie van de UVW-WZ volgens gezinscategorie

T1	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal	Gezins- hoofden	Alleen- wonenden	Samen- wonenden	Totaal
2020	91.357	88.491	151.062	330.910	100	100	100	100
2021	95.467	94.315	160.931	350.713	104	107	107	106
2022	84.209	84.137	136.764	305.116	92	95	91	92
2023	78.997	81.030	130.475	290.503	86	92	86	88
2024	77.512	81.331	132.249	291.092	85	92	88	88
Evol. 2020- 2024	-15,2%	-8,1%	-12,5%	-12,0%				

Grafiek 15

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

NB: Het totaal kan ook een klein aantal UVW-WZ omvatten met een andere gezinscategorie dan de drie bovenstaande meest gebruikelijke categorieën.

Tussen T1 2020 en T1 2024 daalt het aantal gezins-
hoofden UVW-WZ met 15,2% en het aantal samen-
wonenden met 12,5%, terwijl het aantal alleenwo-
nenden in mindere mate gedaald is met 8,1%.

Op jaarbasis noteren we een daling bij de gezinshoof-
den (-1,9%) en een stijging bij de alleenwonenden
(+0,4%) en de samenwonenden (+1,4%).

3.3

Evolutie van de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-NWZ)

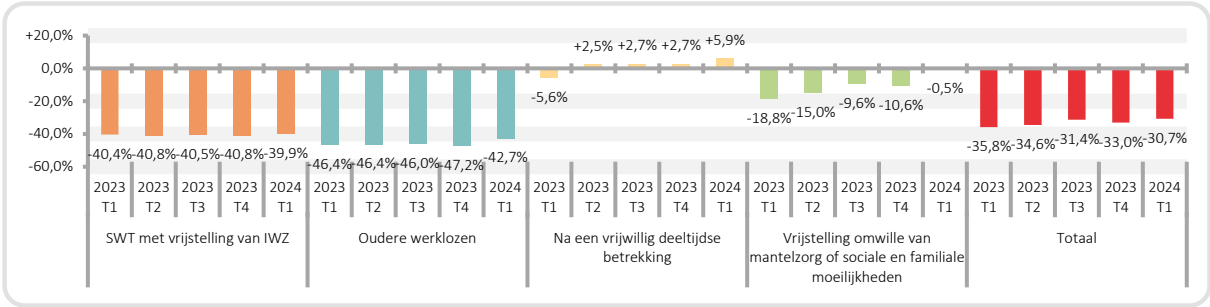
Tabel 14

Evolutie van de UVW-NWZ volgens stelsel

T1	SWT met vrijstelling van IWZ	Oudere werklozen	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	Vrijstelling omwille van mantelzorg of sociale en familiale moeilijkheden	Totaal	SWT met vrijstelling van IWZ	Oudere werklozen	Na een vrijwillig deeltijdse betrekking	Vrijstelling omwille van mantelzorg of sociale en familiale moeilijkheden	Totaal
2020	36.987	5.480	3.009	631	46.107	100	100	100	100	100
2021	25.006	542	2.443	485	28.476	68	10	81	77	62
2022	16.120	332	2.336	387	19.175	44	6	78	61	42
2023	9.607	178	2.205	315	12.305	26	3	73	50	27
2024	5.771	102	2.335	313	8.521	16	2	78	50	18
Evol. 2020-2024	- 84,4%	- 98,1%	- 22,4%	- 50,4%	- 81,5%					

Grafiek 16

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

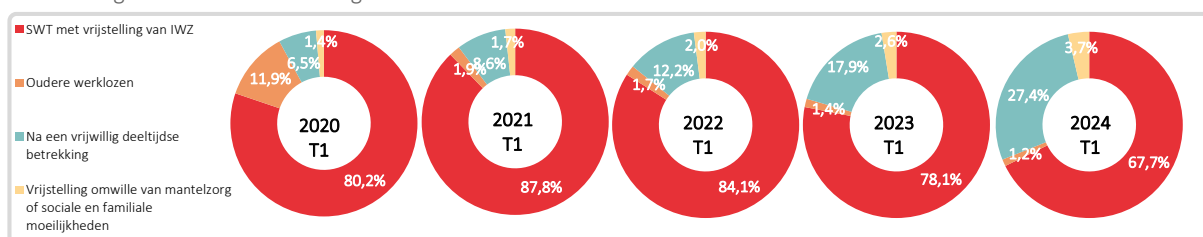

Er zijn nog slechts 102 oudere werklozen (-98,1%). Ook de niet werkzoekende SWT'ers zijn in vergelijking met T1 2020 sterk afgenomen met 84,4%. Het aantal UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking is gedaald met 22,4%. Het aantal UVW-NWZ dat is vrijgesteld om sociale of familiale redenen of als mantelzorger, is gedaald met 50,4%, wat het gevolg is van het feit dat sinds april 2015 alleen nog de vrijstelling voor mantelzorg is toegestaan.

In T1 2024 bedraagt de daling van het totale aantal UVW-NWZ op jaarbasis 30,7%. De grootste daling op jaarbasis doet zich voor bij de groep vrijgestelde oudere werklozen na voltijdse arbeidsprestaties (-42,7%). Hun aantal neemt versneld af ingevolge de uitstroom van werklozen die nog van overgangsmaatregelen konden genieten.

Grafiek 17

Verhouding van de UVW-NWZ volgens stelsel

De UVW-NWZ bestaan grotendeels uit SWT'ers met vrijstelling van de inschrijving als werkzoekende. In T1 2024 vertegenwoordigt hun aandeel 67,7% van de UVW-NWZ. De overige drie groepen (de vrijgestelde oudere UVW-NWZ na voltijdse arbeidsprestaties, de UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking en de UVW-NWZ vrijgesteld om mantelzorg of omwille van sociale of familiale redenen) vormen samen slechts 32,3% van het totale aantal UVW-NWZ.

Het aandeel van de vrijgestelde oudere werklozen na voltijdse arbeidsprestaties neemt af, met een aandeel van 1,2% in T1 2024, tegen 11,9% in T1 2020. De UVW-NWZ na een vrijwillig deeltijdse betrekking en mantelzorgers vertegenwoordigen respectievelijk 27,4% en 3,7% van het totale aantal UVW-NWZ.

3.4

Bijzondere vrijstellingen

In het kader van de Zesde Staatshervorming werd aan de gewestelijke diensten de bevoegdheid overgedragen om bepaalde vrijstellingen toe te kennen, alsook over bepaalde aspecten van de reglementering rond vrijstellingen. Aangezien de betrokkenen met één van de desbetreffende vrijstellingen betalingen ontvangen in het kader van de werkloosheidsuitkering, blijven deze maatregelen deel uitmaken van de RVA-statistieken.

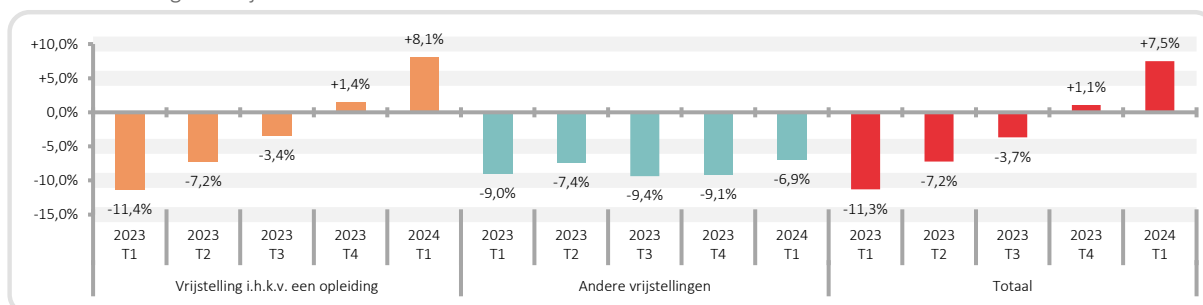
De stelsels van vrijstellingen voor het volgen van studies, opleidingen en stages werden overgedragen zonder tot nu toe fundamentele wijzigingen te ondergaan. In het Vlaams Gewest werd de regelgeving inzake vrijstellingen weliswaar enigszins aangepast, maar daarbij werd vaak uitgegaan van wat al federaal was voorzien.

Hoewel die materie niet wordt overgedragen, is het in deze context nuttig te vermelden dat vanaf 1 januari 2016 ook de PWA-vrijstelling een belangrijke hervorming kende. Ze werd voortaan beperkt tot de PWA-vrijstellingen beoogd in artikel 79, §4 bis, 2de lid (180 PWA-uren +33% permanente arbeidsongeschiktheid) en artikel 79ter, §5 (activiteit als PVP).

Tabel 15
Evolutie van de bijzondere vrijstellingen volgens type

T1	Opleidingen					Andere vrijstellingen				
	Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht	Totaal	Volgen van een beroepsopleiding	Hervatten van studies	Activiteiten in het buitenland	Activiteiten in PWA of als stadswacht	Totaal
2020	27.728	9.653	7	1.585	38.973	100	100	100	100	100
2021	25.614	9.211	5	1.297	36.127	92	95	71	82	93
2022	23.057	8.906	5	1.162	33.130	83	92	67	73	85
2023	20.243	8.077	4	1.058	29.381	73	84	57	67	75
2024	22.079	8.520	2	986	31.588	80	88	33	62	81
Evol. 2020-2024	- 20,4%	- 11,7%	- 66,7%	- 37,8%	- 18,9%					

Grafiek 18
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

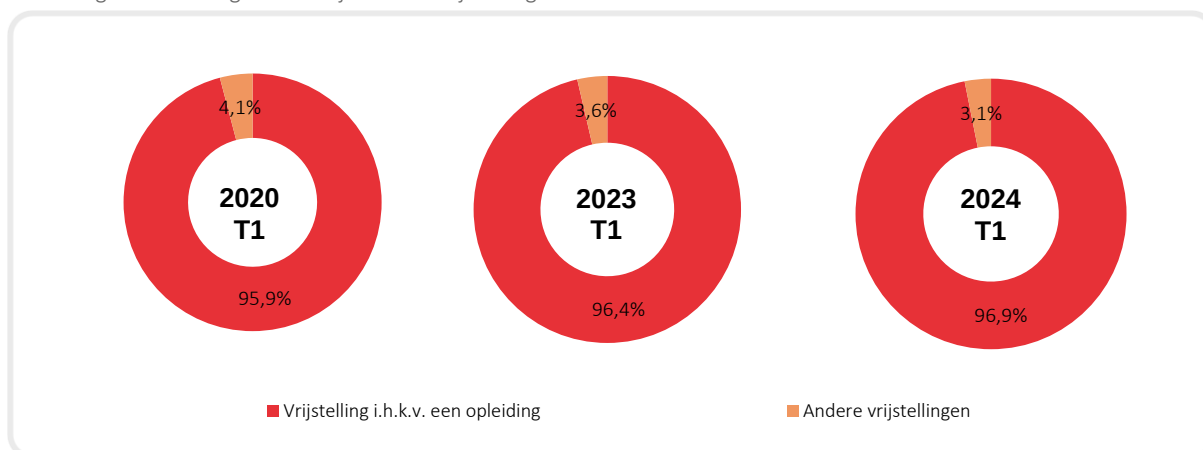

In T1 2024 werden gemiddeld 31.588 betalingen uitgevoerd voor deze vrijstellingen. Dit zijn er 18,9% minder ten opzichte van het eerste kwartaal van 2020.

Op jaarbasis noteren we in T1 2024 een stijging met 7,5%.

De vrijstellingen voor het volgen van een beroepsopleiding vormen de grootste groep van de vrijstellingen met een aandeel van 69,9%. Samen met de vrijstellingen voor het hervatten van studies vertegenwoordigen de opleidingen 96,9% van alle betalingen voor vrijstellingen

Grafiek 19
Onderlinge verhouding van de bijzondere vrijstellingen

3.5

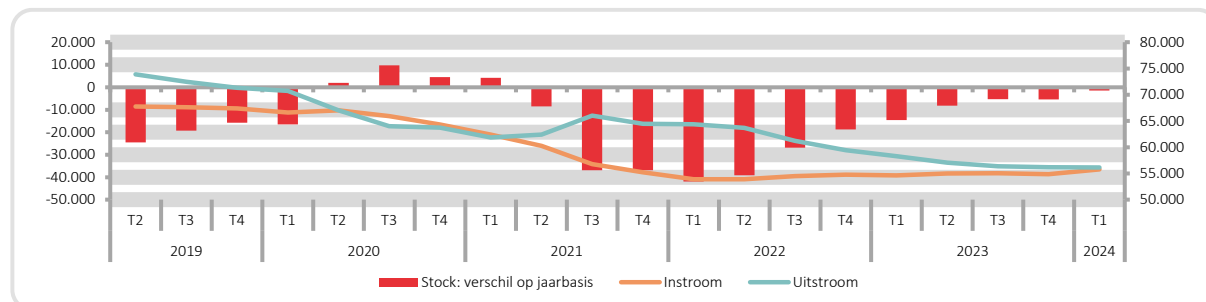
Specifieke thema's m.b.t. de werkloosheid

3.5.1

Dynamische evolutie van de UVW-WZ

Grafiek 20

De variatie op jaarbasis van de UVW-WZ vergeleken met de in- en uitstroom

NB: De grafiek geeft de variatie op jaarbasis weer van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ in indieningsmaanden.

Grafiek 20 vergelijkt de variatie van het aantal verschillende personen in de groep van de UVW-WZ met de evolutie van de in- en uitstromen (glijdende jaargemiddelden) in de loop van de periode 2019-2024. Een instroom wordt als dusdanig geteld indien een UVW-WZ in een trimester gedurende 1 van de 3 indieningsmaanden een betaling ontving, maar geen betaling kreeg in het daaraan voorafgaande trimester. Omgekeerd tellen we een uitstroom indien een UVW-WZ gedurende geen van de 3 indieningsmaanden van een trimester een betaling ontving, maar het daaraan voorafgaande trimester wel minstens 1 betaling kreeg. Bijgevolg stemt de stock van een trimester overeen met de som van de blijvers en de instromers en verwijst deze dus naar de UVW-WZ die in dat trimester een betaling ontvingen.

De instroom en uitstroom evolueren in het kielzog van de economische conjunctuur, waardoor een hogere instroom meestal gepaard gaat met een lagere uitstroom en omgekeerd. In 2019 worden inkomende en uitgaande stromen gekenmerkt door een gestage daling en is de uitgaande stroom altijd hoger dan de inkomende stroom. Van T2 2020 tot T1 2021 is de instroom het hoogst.

Vanaf T2 2021 neemt de uitgaande stroom fors toe terwijl de daling van de inkomende stroom nog versterkt wordt. Bijgevolg is er een sterke daling van de UVW-WZ. Als gevolg van het economisch herstel vinden werklozen makkelijker werk en is er ook minder instroom in de werkloosheid.

Vanaf T2 2022 zien we voor de instroom opnieuw een toename. Hoewel de uitstroom in T1 2024 nog altijd groter is dan de instroom, evolueert de uitstroom gedurende deze periode in dalende lijn. De stock UVW-WZ neemt dus nog steeds af, maar de daling vertraagt.

Tabel 16

Evolutie van de dynamische stromen van de UVW-WZ

T1	Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom	Stock T-1	Stock	Blijvers	Instroom	Uitstroom
2020	369.118	297.266	71.852	62.410	359.676	100%	80,5%	19,5%	17,4%
2021	373.311	309.259	64.052	54.905	364.164	100%	82,8%	17,2%	15,1%
2022	331.431	272.665	58.766	54.612	327.277	100%	82,3%	17,7%	16,7%
2023	316.819	258.637	58.182	49.927	308.564	100%	81,6%	18,4%	16,2%
2024	315.340	253.504	61.836	49.631	303.135	100%	80,4%	19,6%	16,4%
Evol. 2020-2024							-0,1 pp.	+0,1 pp.	-1,0 pp.

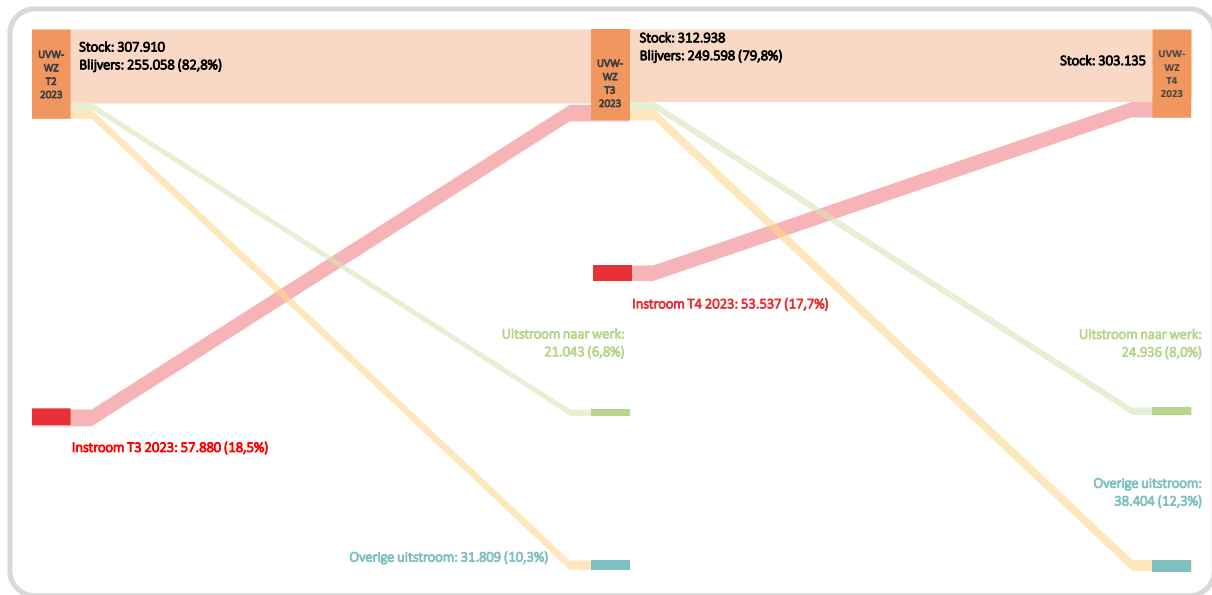
Tabel 16 geeft een beter inzicht in de onderlinge verhoudingen tussen de instroom, de uitstroom, de stock en de blijvers. De instroom, uitstroom en stock werden hierboven reeds gedefinieerd. Een blijver in een bepaald trimester is een UVW-WZ die zowel in dit trimester als in het voorgaande trimester een betaling ontving. De dynamische verhouding tussen die drie populaties, wordt in grafiek 21 gevisualiseerd.

De verhoudingen tussen de verschillende categorieën veranderen nauwelijks tussen T1 2020 en T1 2024. In T1 2020 bestaat de stock gemiddeld voor 80,5% uit blijvers, en voor 19,5% uit instromers. De uitstromers vertegenwoordigen 17,4%.

In T1 2024 zien we dat het aandeel van de blijvers afgenomen is naar 80,4%, terwijl het aandeel van de instroom stijgt tot 19,6%. Het percentage uitstromers daalt naar 16,4%.

Grafiek 21

Verhoudingen tussen de in- en uitstroom en de blijvers
en bepaling van de uitstroomrichting

Uitstroomcijfers laten ons toe de dynamiek die aan de basis ligt van evoluties in de werkloosheid beter te begrijpen. De totale uitstroom geeft echter geen informatie over de kwalitatieve aspecten van de uitstroom. Daarom is het interessant na te gaan in welke socio-economische positie de werklozen na hun uitstroom terechtkomen. Voor het bepalen van die socio-economische positie wordt gebruik gemaakt van de Dopfluxbisprocedure, een gestandaardiseerde procedure binnen de RVA-databases voor een opvolging van de socio-economische positie van uitstromers.

Voor de uitstromers (die worden bepaald op basis van betaalgegevens op indieningsmaand) bekijken we de volgende refertemaand die overeenstemt met die betaling. Daar zoeken we naar een bericht van overlijden, pensionering, tewerkstelling of ziekte in de periode vanaf de maand die voorafgaat aan de uitstroom t.e.m. de maand die op de uitstroom volgt.

Grafiek 21 toont opnieuw de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende categorieën voor de kwartalen T2, T3 en T4 2023, maar voegt er informatie over de uitstroomrichting aan toe. Hij geeft aan dat de belangrijkste uitstroomrichting voor de kwartalen T3 en T4 2023 die van de uitstroom naar werk is: bijna 40% van de mensen die in voorgaande kwartalen zijn uitgestroomd, vond werk.

3.5.2

Evolutie van de niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden (NVNW-WZ)

Naast de werkzoekenden met een werkloosheids- of inschakelingsuitkering zijn er ook niet-werkende werkzoekenden die niet vergoed worden in het kader van de werkloosheidsverzekering.³ De tabel 17 bevat gegevens over deze niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden (NVNW-WZ). Deze gegevens worden verzameld door de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en samengebracht door de RVA.

Tabel 17

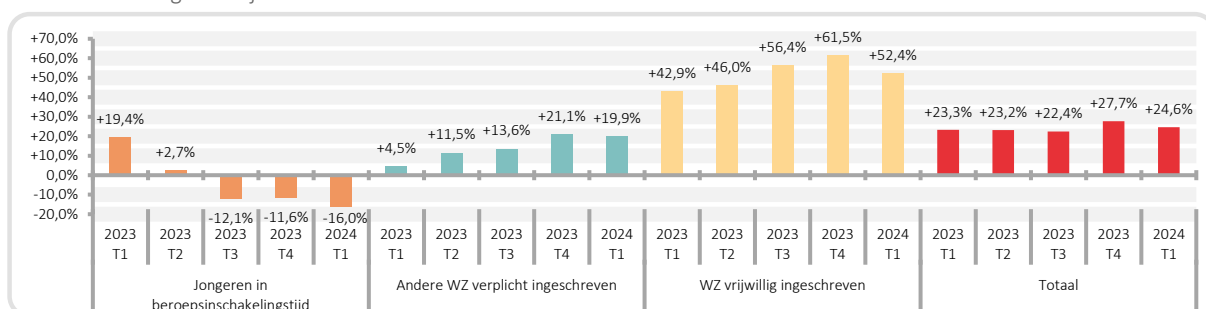
Evolutie van de NVNW-WZ (niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden) volgens inschrijvingsvorm

T1	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal	Jongeren in beroeps-inschakelings-tijd	Andere WZ verplicht ingeschreven	WZ vrijwillig ingeschreven	Totaal
2020	42.766	62.098	61.226	166.090	100	100	100	100
2021	45.944	59.223	59.480	164.646	107	95	97	99
2022	45.845	56.792	62.909	165.546	107	91	103	100
2023	54.756	59.370	89.915	204.041	128	96	147	123
2024	45.976	71.175	137.041	254.192	108	115	224	153
Evol. 2020-2024	+ 7,5%	+ 14,6%	+ 123,8%	+ 53,0%				

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

Grafiek 22

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Bron: gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling en berekeningen RVA

³ De werkende werkzoekenden worden hier verder buiten beschouwing gelaten.

De groep NVNW-WZ bestaat uit jongeren in hun beroepsinschakelingstijd, verplicht ingeschreven werkzoekenden en vrijwillig ingeschreven werkzoekenden. Onder de verplicht ingeschreven bevinden zich de gesanctioneerde werklozen, de werkzoekenden ten laste van het OCMW en de werkzoekenden die zijn erkend als mindervalide door de FOD Sociale Zekerheid. Bij de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden vinden we heel wat niet-werkende werkzoekenden terug met een vreemde nationaliteit, die zich inschrijven om toegang te hebben tot de Belgische arbeidsmarkt, maar die (nog) geen recht hebben op werkloosheidsuitkeringen.

In het eerste trimester van 2024 bedraagt het totale aantal NVNW-WZ 254.192 personen, een stijging op jaarbasis van 24,6% ten opzichte van T1 2023. De verplicht ingeschreven werkzoekenden kenden in T1 2024 op jaarbasis een stijging van 19,9%, daar waar de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden een stijging van 52,4% noteerden. De jongeren in de beroepsinschakelingstijd zijn minder talrijk en kennen een daling (-16,0%).

De stijging van het aantal NVNW-WZ wordt deels beïnvloed door het Russisch-Oekraïense conflict. Het aantal NVNW-WZ van Oekraïense nationaliteit werd op jaarbasis groter (van gemiddeld 8.754 in T1 2023 naar gemiddeld 12.372 in T1 2024). In het eerste trimester van 2024 heeft ondertussen ca. 1 op 20 niet-vergoede werkzoekenden de Oekraïense nationaliteit.

Bij de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden noteren we een stijging van het aantal werklozen met Russische nationaliteit (van gemiddeld 676 in T1 2023 naar gemiddeld 804 in T1 2024, d.i. +18,9%).

De impact hiervan op het totale aantal NVNW-WZ blijft vooralsnog relatief beperkt. De Oekraïense en de Russische nationaliteiten vertegenwoordigen samen in T1 2024 5,5% van het totale aantal NVNW-WZ. Voor alle overige nationaliteiten samen (incl. de Belgische) noteren we op jaarbasis een stijging van 24,0% van het totale aantal NVNW-WZ.

4

Tijdelijke werkloosheid

4.1 Kerncijfers⁴

Tabel 18
De evolutie van de tijdelijke werkloosheid in kerncijfers

	Fysieke eenheden	Budgettaire eenheden	Aantal verschillende werknemers	Aantal verschillende werkgevers	Dagen (totaal)	Dagen (per werknemer)	Dagen (per werkgever)	Uitgaven (miljoen EUR)	Gemiddelde daguitkering (EUR)
T1 2023	128.558	30.304	220.220	28.892	2.441.167	11,1	84,5	171,8	70,4
T1 2024	175.341	39.622	249.100	30.006	3.184.902	12,8	106,1	221,7	69,6
Evol.	+36,4%	+30,7%	+13,1%	+3,9%	+30,5%	+15,3%	+25,6%	+29,0%	-1,1%
	+46.783	+9.317	+28.880	+1.114	+743.735	+1,7	+21,6	+49,9	-0,8

Op 5 mei 2023 verklaarde de Wereldgezondheidsorganisatie COVID-19 niet langer als internationale noodsituatie te beschouwen. Al vóór dit officiële einde zagen we reeds de tanende impact van deze crisis. De vereenvoudigde procedure voor tijdelijke werkloosheid, die in het kader van de pandemie werd ingericht, werd afgeschaft vanaf 1 juli 2022. De referenties naar meer informatie over de impact van de recente crisissen⁵ op de tijdelijke werkloosheid is te vinden in voorgaande edities van deze brochures.

In het eerste trimester van 2024 zien we hoe het algemene peil van de tijdelijke werkloosheid zich verder lijkt te normaliseren, al moeten we dit nuanceren op basis van de data per sector. Op jaarbasis neemt het peil volgens de voornaamste statistische indicatoren toe met ca. 30%, waarbij naast een stijging om economische redenen ook de impact van de weersomstandigheden mee in beschouwing moet worden genomen.

⁴ Nota bene: omdat het verificatieproces voornamelijk bij tijdelijke werkloosheid de statistische resultaten beïnvloedt, betreffen de in dit hoofdstuk weergegeven cijfers in de mate van het mogelijke data na verificatie. Voor de data m.b.t. de recentste twee trimesters worden de gegevens vóór verificatie gebruikt.

⁵ Uiteindelijk werd de vereenvoudigde procedure tijdelijke werkloosheid naast het motief overmacht “corona” ook opengesteld in het kader van de overstromingen tijdens de zomer van 2021, en van het conflict tussen Rusland en Oekraïne.

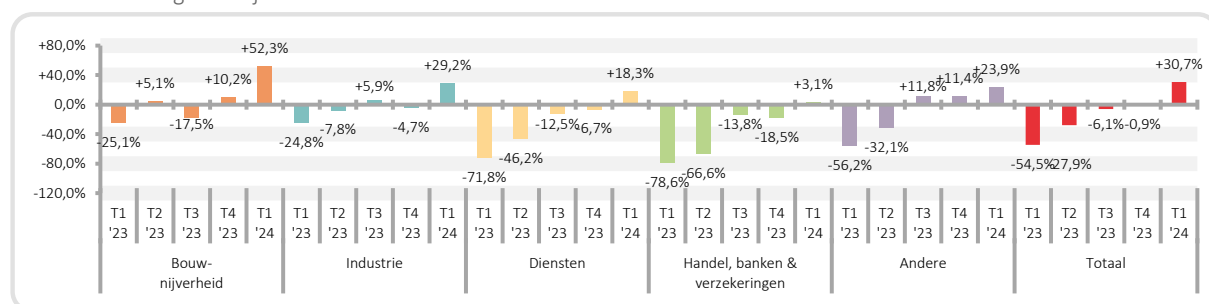
4.2

Volgens activiteitstak

Tabel 19
Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden volgens bedrijfstak

T1	2020	2021	2022	2023	2024	Evol. 2020-2024
Bouwnijverheid	21.437	20.745	11.113	8.321	12.671	-40,9%
Industrie	16.520	21.025	12.751	9.584	12.385	-25,0%
Diensten	31.533	102.790	30.128	8.503	10.057	-68,1%
Administratieve en ondersteunende diensten	12.414	20.172	9.872	3.424	4.414	-64,4%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	7.625	50.453	10.181	1.438	1.267	-83,4%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	5.264	5.620	3.497	2.474	3.245	-38,4%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	1.581	4.403	1.560	232	241	-84,7%
Kunst, amusement en recreatie	1.291	8.289	1.675	151	144	-88,9%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	326	370	239	182	174	-46,4%
Informatie en communicatie	535	2.250	577	69	74	-86,1%
Onderwijs	395	1.327	296	37	39	-90,0%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	349	1.015	302	30	42	-87,9%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	36	42	46	23	24	-32,4%
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	12	24	12	1	2	-81,8%
Extraterritoriale organisaties en lichamen	7	82	6	0	0	-100,0%
Overige diensten	1.698	8.745	1.867	441	389	-77,1%
Handel, banken en verzekeringen	14.218	21.470	7.185	1.538	1.586	-88,8%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	13.849	20.631	6.886	1.515	1.559	-88,7%
Financiële activiteiten en verzekeringen	369	839	299	23	27	-92,6%
Andere	6.211	12.548	5.382	2.359	2.923	-52,9%
Vervoer en opslag	4.003	10.368	4.273	1.714	2.183	-45,5%
Landbouw, bosbouw en visserij	363	505	319	234	313	-13,7%
Winning van delfstoffen	128	126	43	62	151	+18,0%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	9	44	19	3	12	+39,7%
Niet ingevuld	1.708	1.506	727	346	263	-84,6%
Totaal	89.920	178.578	66.559	30.304	39.622	-55,9%

Grafiek 23
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Op een termijn van vijf jaar vergelijken we de tijdelijke werkloosheid met het begin van de coronacrisis, waartegenover we uiteraard dalingen optekenen. Op jaarbasis noteren we vooral in de bouwsector een hoge stijging (+52,3%) wat voor een groot deel te wijten is aan de weersomstandigheden. Ook in de andere sectorgroepen noteren we echter toenames.

Ondanks de hoge stijging op jaarbasis, is het peil tijdelijke werkloosheid voor de bouwsector vergelijkbaar met dat voorafgaand aan de coronacrisis, waardoor ook het algemene peil enigszins genormaliseerd lijkt. In de meeste sectoren noteren we echter nog steeds een gevoelig hoger peil dan vroeger.

Het algemeen hoog gebleven peil van de tijdelijke werkloosheid sinds de coronacrisis laat zich door een combinatie van factoren verklaren. Bij een aantal sectoren lijkt de tijdelijke werkloosheid beter ingeburgerd en daardoor sneller benut sinds de crisis, al lijkt dit voor elke sector van toepassing. We zien echter ook een vrij hoog gemiddeld aantal tijdelijk werklozen per werkgever, vooral in de tijdelijke werkloosheid om economische redenen. Hierbij spelen in de huidige onzekere economische context ongetwijfeld specifieke gevoeligheden bij bepaalde bedrijven of sectoren een rol. Verder kunnen we hierin ook een effect zien van het afschaffen van de toelaatbaarheidscriteria voor tijdelijke werkloosheid om economische redenen, een reglementaire wijziging die tegelijk inging met het einde van de vereenvoudigde procedure voor tijdelijke werkloosheid die tijdens de pandemie gold.

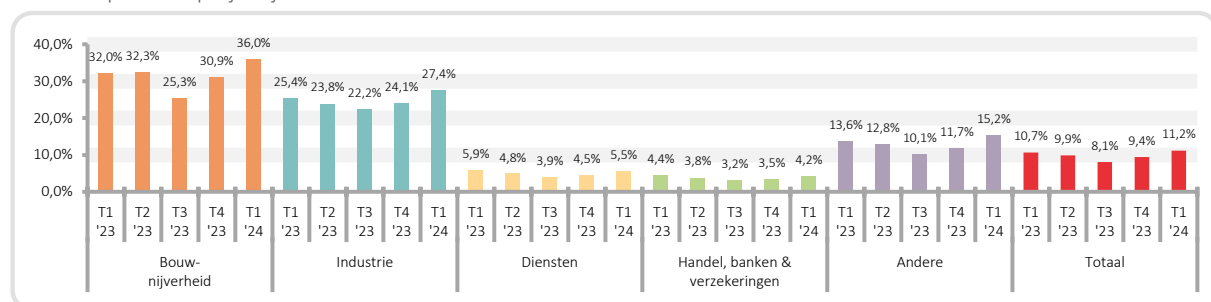
Tabel 20

Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst
die beroep doen op tijdelijke werkloosheid

T1	2020	2021	2022	2023	2024
Bouwnijverheid	54,5%	49,5%	42,5%	32,0%	36,0%
Industrie	49,3%	49,5%	44,0%	25,4%	27,4%
Diensten	27,5%	33,4%	20,9%	5,9%	5,5%
Administratieve en ondersteunende diensten	45,4%	50,4%	39,0%	22,5%	23,5%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	37,7%	51,5%	28,0%	6,0%	4,9%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	22,3%	19,9%	19,7%	4,6%	4,8%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	19,4%	18,3%	12,6%	2,1%	1,9%
Kunst, amusement en recreatie	28,7%	40,6%	21,1%	2,4%	2,0%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	49,5%	50,6%	40,4%	26,1%	27,8%
Informatie en communicatie	18,5%	19,1%	12,1%	1,4%	1,4%
Onderwijs	21,5%	31,4%	19,0%	2,3%	2,3%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	17,9%	17,0%	7,8%	1,2%	1,2%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	5,9%	12,0%	17,2%	4,3%	4,8%
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	2,3%	1,9%	1,8%	0,2%	0,2%
Extraterritoriale organisaties en lichamen	0,6%	3,2%	2,9%	0,3%	0,0%
Overige diensten	26,8%	41,4%	21,8%	6,8%	5,6%
Handel, banken en verzekeringen	34,0%	30,6%	20,7%	4,4%	4,2%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	36,4%	32,9%	22,2%	4,9%	4,6%
Financiële activiteiten en verzekeringen	17,5%	15,1%	10,3%	0,8%	0,8%
Andere	27,9%	32,8%	27,7%	13,6%	15,2%
Vervoer en opslag	38,8%	43,5%	36,1%	18,1%	19,7%
Landbouw, bosbouw en visserij	11,7%	13,9%	11,1%	7,1%	8,5%
Winning van delfstoffen	57,7%	62,5%	46,8%	45,9%	57,8%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	11,4%	22,0%	20,4%	3,6%	6,4%
Niet ingevuld	24,2%	37,5%	37,0%	9,1%	10,6%
Totaal	33,9%	35,7%	25,6%	10,7%	11,2%

Grafiek 24

Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst
die beroep doen op tijdelijke werkloosheid

Bron ondernemingsgegevens : Kruispuntbank Ondernemingen Berekeningen RVA

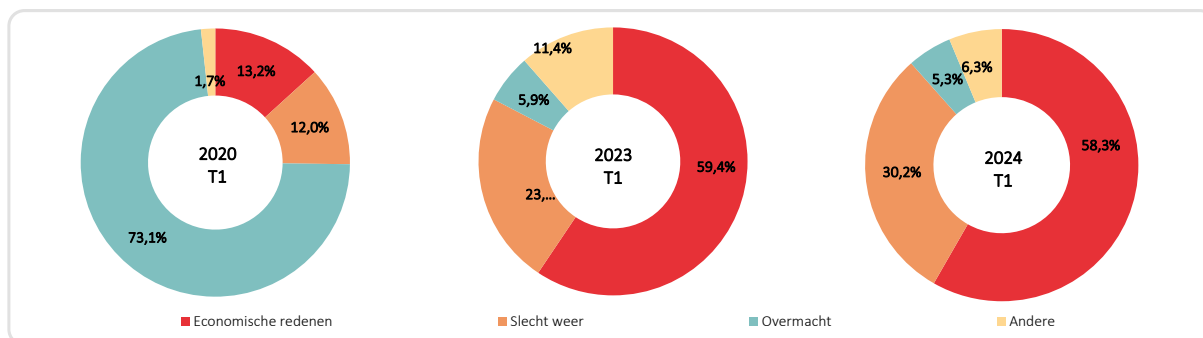
In totaal had in T1 2024 11,2% van de actieve ondernemingen met arbeid in loondienst personeel in tijdelijke werkloosheid. Dit is licht hoger dan het peil van vorig jaar, maar veel lager dan de percentages genoteerd tijdens de coronacrisis.

4.3

Volgens motief

Grafiek 25

Verdeling van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden

Tabel 21

Evolutie van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden

T1	Economische redenen	Slecht weer	Overmacht	Andere	waarvan schorsing bedienden	Totaal	Economische redenen	Slecht weer	Overmacht	Andere	waarvan schorsing bedienden
2020	929.620	842.267	5.140.406	120.415	20.509	7.032.709	100	100	100	100	100
2021	0	1.004.768	12.678.123	48.080	0	13.730.970	0	119	247	40	0
2022	0	418.951	4.658.850	43.859	0	5.121.660	0	50	91	36	0
2023	1.449.703	568.110	143.905	279.450	112.395	2.441.167	156	67	3	232	548
2024	1.856.001	961.464	168.170	199.268	82.269	3.184.902	200	114	3	165	401
Evol. 2020-2024	+ 99,7%	+ 14,2%	- 96,7%	+ 65,5%	+ 301,1%	- 54,7%					

De tijdelijke werkloosheid omwille van economische redenen en de schorsing van de arbeidsovereenkomst voor bedienden werden gedurende de coronacrisis tot en met 30.06.2022 beïnvloed door de vereenvoudigde procedure. M.u.v. een aantal betalingen voor referentemaand september 2020 werd de tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen of schorsing bedienden nl. ondergebracht bij de reden “overmacht” (zie eerdere edities van deze publicatie).

In T1 2024 noteren we een stijging op jaarbasis van het volume tijdelijke werkloosheid om economische redenen. Het huidige klimaat is gekenmerkt door grotere onstabiliteit in het licht van de post-corona-aanpassingen en de internationale geopolitieke spanningen.

De tijdelijke werkloosheid wegens slecht weer is vrij sterk gestegen op jaarbasis, wat zich grotendeels laat verklaren door het felle regenweer.

De tijdelijke werkloosheid wegens overmacht laat ook een lichte stijging op jaarbasis zien.

4.4

Volgens gewest

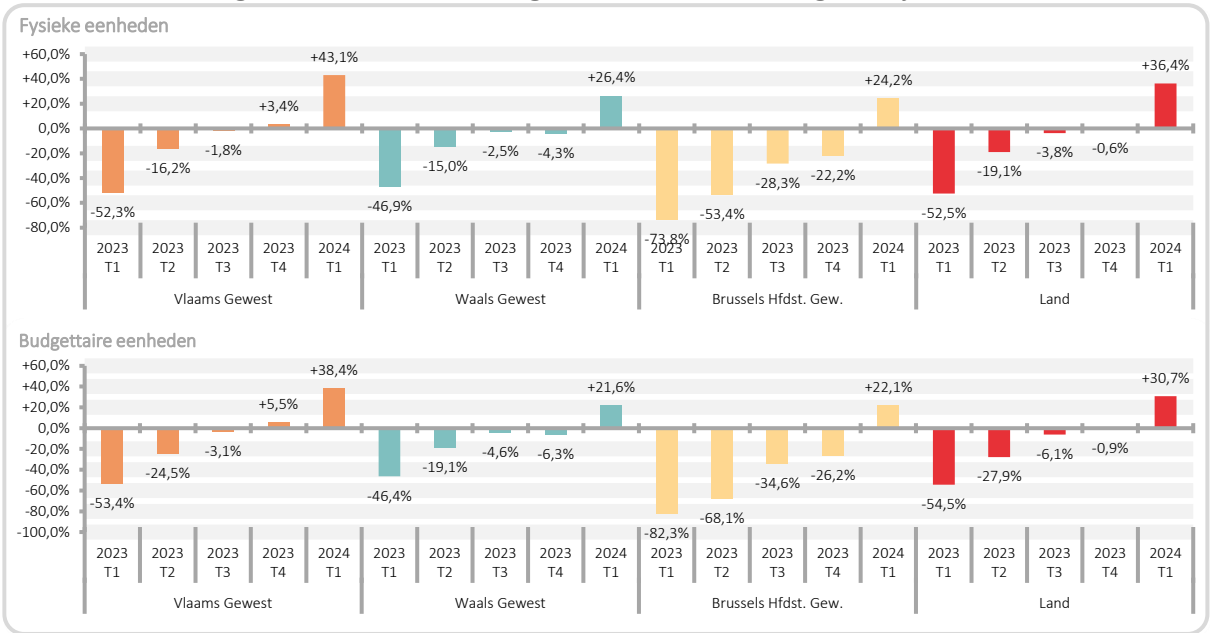
Tabel 22

Evolutie van de tijdelijk werklozen volgens gewest in fysieke en budgettaire eenheden

T1	Fysieke eenheden				Budgettaire eenheden			
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2020	186.849	94.967	18.665	300.480	52.573	30.954	6.392	89.920
2021	280.299	138.887	43.253	462.439	100.794	55.744	22.040	178.578
2022	162.555	84.584	23.370	270.508	35.303	23.212	8.044	66.559
2023	77.492	44.934	6.131	128.558	16.435	12.444	1.426	30.304
2024	110.925	56.798	7.618	175.341	22.753	15.128	1.741	39.622
Evol. 2020-2024	- 40,6%	- 40,2%	- 59,2%	- 41,6%	- 56,7%	- 51,1%	- 72,8%	- 55,9%

Grafiek 26

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat relatief gezien het hardst getroffen was met beroep op tijdelijke werkloosheid tijdens de coronacrisis, vertoonde sindsdien ook de grootste dalingen op jaarbasis. In T1 2024 kent elk van de drie gewesten echter opvallende stijgingen.

4.5

Volgens geslacht

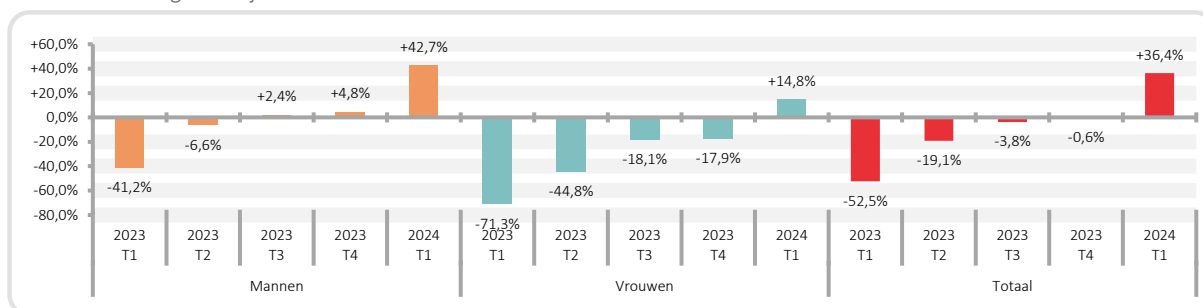
Tabel 23

Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in fysieke eenheden volgens geslacht

T1	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2020	207.144	93.337	300.480	100	100	100
2021	283.016	179.423	462.439	137	192	154
2022	169.246	101.263	270.508	82	108	90
2023	99.504	29.053	128.558	48	31	43
2024	141.976	33.364	175.341	69	36	58
Evol. 2020-2024	-31,5%	-64,3%	-41,6%			

Grafiek 27

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Doordat in een aantal sectoren waarbinnen over het algemeen relatief gezien meer gebruik wordt gemaakt van tijdelijke werkloosheid ook traditioneel gezien meer mannen dan vrouwen zijn tewerkgesteld, noteren we een veel groter aandeel mannen dan vrouwen in de tijdelijke werkloosheid. Tijdens de coronacrisis werden ook sectoren getroffen waarin een hoger aandeel vrouwen is tewerkgesteld. Hierdoor steeg het aantal vrouwen in tijdelijke werkloosheid gedurende die periode proportioneel gezien veel sterker dan het aantal mannen, al bleef het aantal mannen gedurende de hele periode in de meerderheid. Sinds de tijdelijke werkloosheid weer enigszins normaliseerde, zagen we verhoudingsgewijs ook weer grotere dalingen op jaarbasis bij de vrouwelijke tijdelijk werklozen. De nieuwe stijging van de tijdelijke werkloosheid betreft vooral traditioneel 'mannelijke' sectoren, maar ook voor de vrouwelijke tijdelijk werklozen noteren we een stijging op jaarbasis.

Onderbrekingsuitkeringen

5.1

Kerncijfers

De stelsels van tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking hebben als hoofddoel een betere combinatie van het beroeps- en het privéleven mogelijk te maken. In 2002 werd het stelsel van loopbaanonderbreking voor werknemers en werkgevers uit de privésector omgezet naar een stelsel van tijdskrediet. Naast die twee stelsels bestaan er ook vier vormen van thematisch verlof die gemeenschappelijk zijn voor de openbare en de private sector: in 1995 werd het verlof voor palliatieve zorgen ingevoerd, in 1997 het ouderschapsverlof, in 1998 het verlof voor medische bijstand en in 2020 het verlof voor mantelzorg.

Onder invloed van diverse hervormingen (cf. voorgaande edities van de 'Trimestriële indicatoren') vertoonde het tijdskrediet algemeen een dalende tendens tot ca. het laatste trimester van 2022. Vanaf september 2016 is de RVA bovendien, behoudens enkele uitzonderingen, niet meer bevoegd voor nieuwe aanvragen voor onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking voor zowel werknemers van het Vlaamse lokale, provinciale, communautaire als het gewestelijke openbaar ambt, alsook van het Vlaams onderwijs, met uitzondering van de contractuele personeelsleden die onder het tijdskrediet vallen.

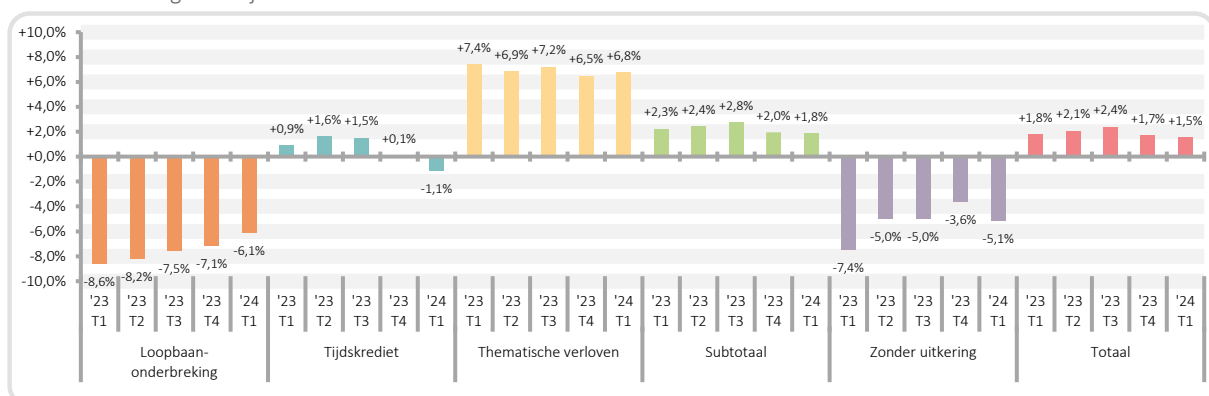
Tabel 24

Evolutie van de uitkeringstrekkers in loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematisch verlof

T1	Loopbaan- onderbreking	Tijdskrediet	Thematische verloven	Subtotaal	Zonder uitkering	Totaal
2020	50.545	102.012	96.672	249.229	16.086	265.315
2021	44.321	96.125	97.133	237.579	14.268	251.847
2022	38.708	90.244	104.875	233.827	12.381	246.208
2023	35.377	91.066	112.646	239.089	11.460	250.549
2024	33.218	90.019	120.273	243.510	10.870	254.380
Evol. 2020- 2024	- 34,3%	- 11,8%	+ 24,4%	- 2,3%	- 32,4%	- 4,1%
	Loopbaan- onderbreking	Tijdskrediet	Thematische verloven	Subtotaal	Zonder uitkering	Totaal
2020	100	100	100	100	100	100
2021	88	94	100	95	89	95
2022	77	88	108	94	77	93
2023	70	89	117	96	71	94
2024	66	88	124	98	68	96

Grafiek 28

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T1 2024 werden gemiddeld per maand 243.510 onderbrekingsuitkeringen betaald in de verschillende stelsels van tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking. Dat zijn er 4.421 meer dan in T1 2023, wat een stijging inhoudt van 1,8%. Op 5 jaar tijd is er een daling van 2,3%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met een gewone loopbaanonderbreking daalt sterk met 6,1%. Er werden in T1 2024 gemiddeld 33.218 onderbrekingsuitkeringen per maand betaald. Wanneer we vergelijken met 2020, zien we een daling van 34,3%.

Het aantal uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet heeft lange tijd een constante groei gekend, maar de inperkingen van 2012 en 2015 hebben ervoor gezorgd dat de trend opnieuw dalende is. Hun aantal bedraagt 90.019 in T1 2024, d.i. een daling met 1,1% in vergelijking met T1 2023. In vergelijking met T1 2020 werden 11,8% minder uitkeringsgerechtigden met tijdskrediet geteld.

In de stelsels van de thematische verloven zien we een stijging in T1 2024: het aantal uitkeringsgerechtigden nam toe met 6,8% op jaarbasis. Er werden gemiddeld 120.273 onderbrekingsuitkeringen per maand betaald. In T1 2024 worden 24,4% meer onderbrekingsuitkeringen voor thematisch verlof betaald dan in T1 2020. Het relatieve belang van de thematische verloven in het totaal van de uitkeringsgerechtigden is dan ook gestegen van 38,8% in T1 2020 tot 49,4% in T1 2024.

5.2 Tijdskrediet

Tabel 25
Evolutie van het aantal gerechtigden op tijdskrediet

	T1 2020	T1 2023	T1 2024	Evol. T1 2020 - T1 2024	Evol. T1 2023 - T1 2024
Gewest					
Vlaams Gewest	76.130	68.761	68.424	-10,1%	-0,5%
Waals Gewest	21.898	19.208	18.767	-14,3%	-2,3%
Brussels Hfdst. Gewest	3.984	3.097	2.828	-29,0%	-8,7%
Geslacht					
Mannen	40.882	41.712	43.231	+5,7%	+3,6%
Vrouwen	61.131	49.354	46.788	-23,5%	-5,2%
Leeftijd					
< 30 jaar	2.634	2.012	1.893	-28,1%	-5,9%
30 - 49 jaar	34.673	30.039	28.193	-18,7%	-6,1%
50 jaar of meer	64.705	59.015	59.933	-7,4%	+1,6%
Stelsel					
Einde loopbaan	60.719	55.744	57.026	-6,1%	+2,3%
Met motief	39.952	35.318	32.992	-17,4%	-6,6%
Zonder motief	1.342	4	2	-99,9%	-58,3%
Onderbreking					
Volijds	4.017	3.751	3.270	-18,6%	-12,8%
Halftijds	21.873	17.988	16.523	-24,5%	-8,1%
Vermindering met 1/5	76.122	69.327	70.227	-7,7%	+1,3%
Totaal	102.012	91.066	90.019	-11,8%	-1,1%
Zonder uitkeringen	9.102	5.402	5.722	-37,1%	+5,9%
Totaal	111.114	96.468	95.741	-13,8%	-0,8%

In het tijdskrediet voor de werknemers van de private sector daalt het gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden in T1 2024 op jaarbasis met 1,1%. We zien een daling bij de vrouwen van 5,2% en een stijging bij de mannen van 3,6%. Het stelsel einde loopbaan kent een stijging van 2,3%, dit verklaart eveneens de stijging bij de leeftijdsklasse 50 jaar of meer (+1,6%).

Het tijdskrediet zonder motief, afgeschaft sinds 1 april 2017, blijft van toepassing op alle eerste aanvragen en aanvragen om verlenging waarvoor de werkgever een schriftelijke kennisgeving heeft ontvangen vóór 1 april 2017. In T1 2024 is dit stelsel quasi uitgedoofd. Ook het aantal werknemers met tijdskrediet zonder uitkeringen daalt om dezelfde reden: in T1 2024 zijn er gemiddeld nog slechts 5.722.

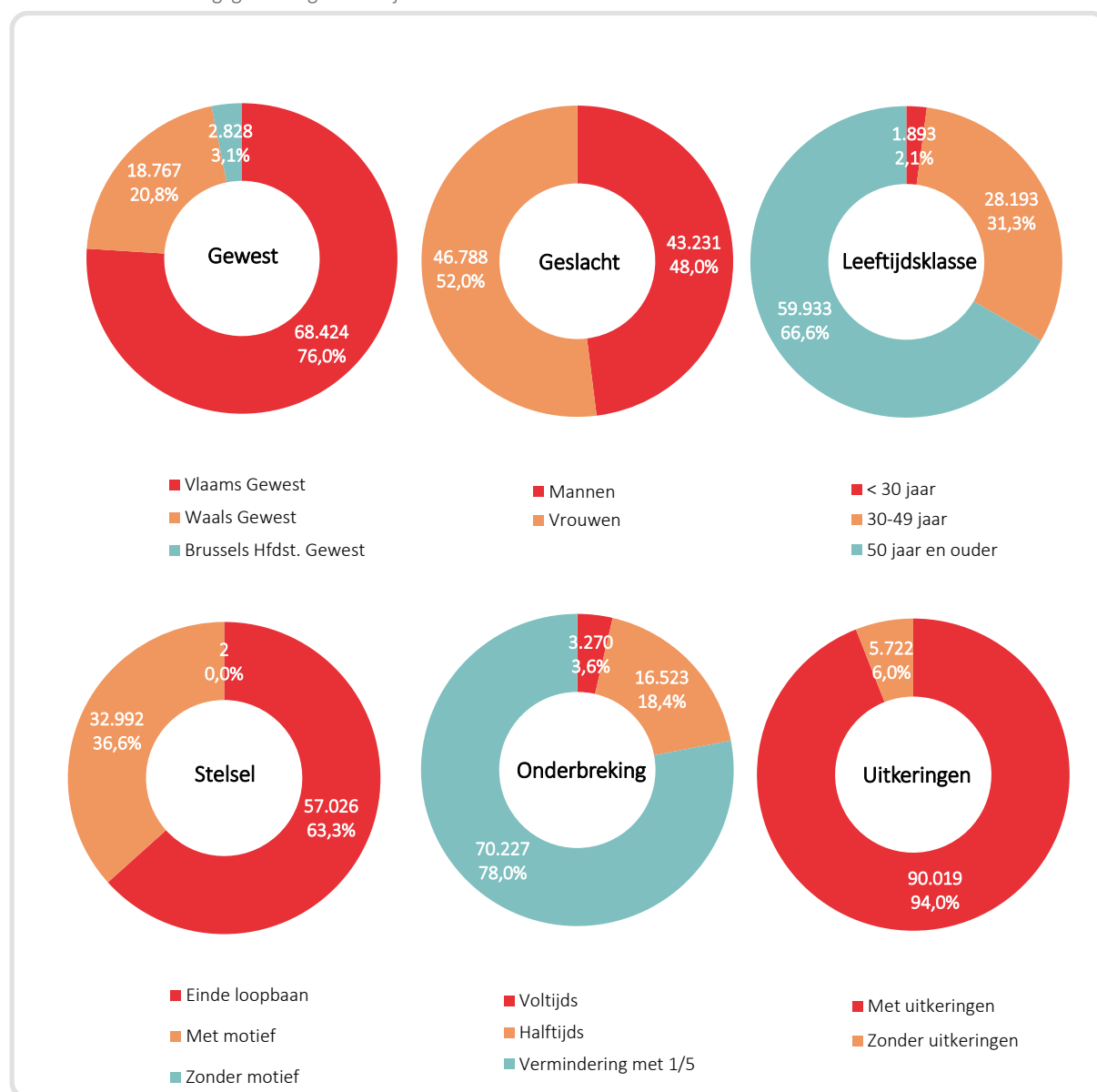
Ten opzichte van T1 2020 zien we een daling van 11,8% van de uitkeringstrekkers in tijdskrediet.

Wanneer we de verdeling voor T1 2024 bekijken volgens de beschreven profielkenmerken, stellen we vast dat 76,0% van de uitkeringsgerechtigden uit het Vlaams Gewest komt, 66,6% ouder is dan 50 jaar, 63,3% zich in een stelsel eindeloopbaan bevindt, 78,0% een vermindering van de arbeidstijd met 1/5 verkiest en 94,0% een onderbrekingsuitkering geniet. De vrouwen zijn in de meerderheid met een aandeel van 52,0%.

Vanaf 1 juli 2020 werd corona-tijdskrediet ingevoerd om de economische moeilijkheden door de coronacrisis het hoofd te bieden. Het is enkel bedoeld voor werknemers die werken bij een werkgever van wie de onderneming is erkend als in herstructurering of in moeilijkheden. Het betreft een gedeeltelijke onderbreking (halftijds of 1 vijfde) met een minimumduur van 1 maand en een maximumduur van 6 maanden. In T1 2024 waren er in dit kader maandelijks gemiddeld 132 betalingen.

Grafiek 29

Profiel van de uitkeringsgerechtigden in tijdskrediet

5.3

Thematische verloven

Tabel 26
Evolutie van het aantal gerechtigden met een thematisch verlot

	T1 2020	T1 2023	T1 2024	Evol. T1 2020 - T1 2024	Evol. T1 2023 - T1 2024
Gewest					
Vlaams Gewest	69.350	82.062	87.060	+25,5%	+6,1%
Waals Gewest	22.433	25.693	27.880	+24,3%	+8,5%
Brussels Hfdst. Gewest	4.888	4.891	5.333	+9,1%	+9,0%
Geslacht					
Mannen	31.269	38.319	42.033	+34,4%	+9,7%
Vrouwen	65.402	74.327	78.240	+19,6%	+5,3%
Leeftijd					
< 30 jaar	9.729	8.647	8.794	-9,6%	+1,7%
30 - 49 jaar	71.010	86.191	94.709	+33,4%	+9,9%
50 jaar of meer	15.933	17.807	16.769	+5,3%	-5,8%
Stelsel					
Ouderschapsverlof	74.779	90.120	98.989	+32,4%	+9,8%
Medische bijstand	21.538	21.844	20.647	-4,1%	-5,5%
Palliatieve zorgen	355	356	349	-1,6%	-2,1%
Mantelzorg	0	326	289	-	-11,4%
Onderbreking					
Voltdijs	10.925	11.010	11.535	+5,6%	+4,8%
Halftids	20.932	25.508	26.766	+27,9%	+4,9%
Vermindering met 1/5	58.040	58.366	60.246	+3,8%	+3,2%
Vermindering met 1/10	6.775	17.763	21.725	-	+22,3%
Totaal	96.672	112.646	120.273	+24,4%	+6,8%
Zonder uitkeringen	5.972	5.200	4.314	-27,8%	-17,0%
Totaal	102.644	117.846	124.587	+21,4%	+5,7%

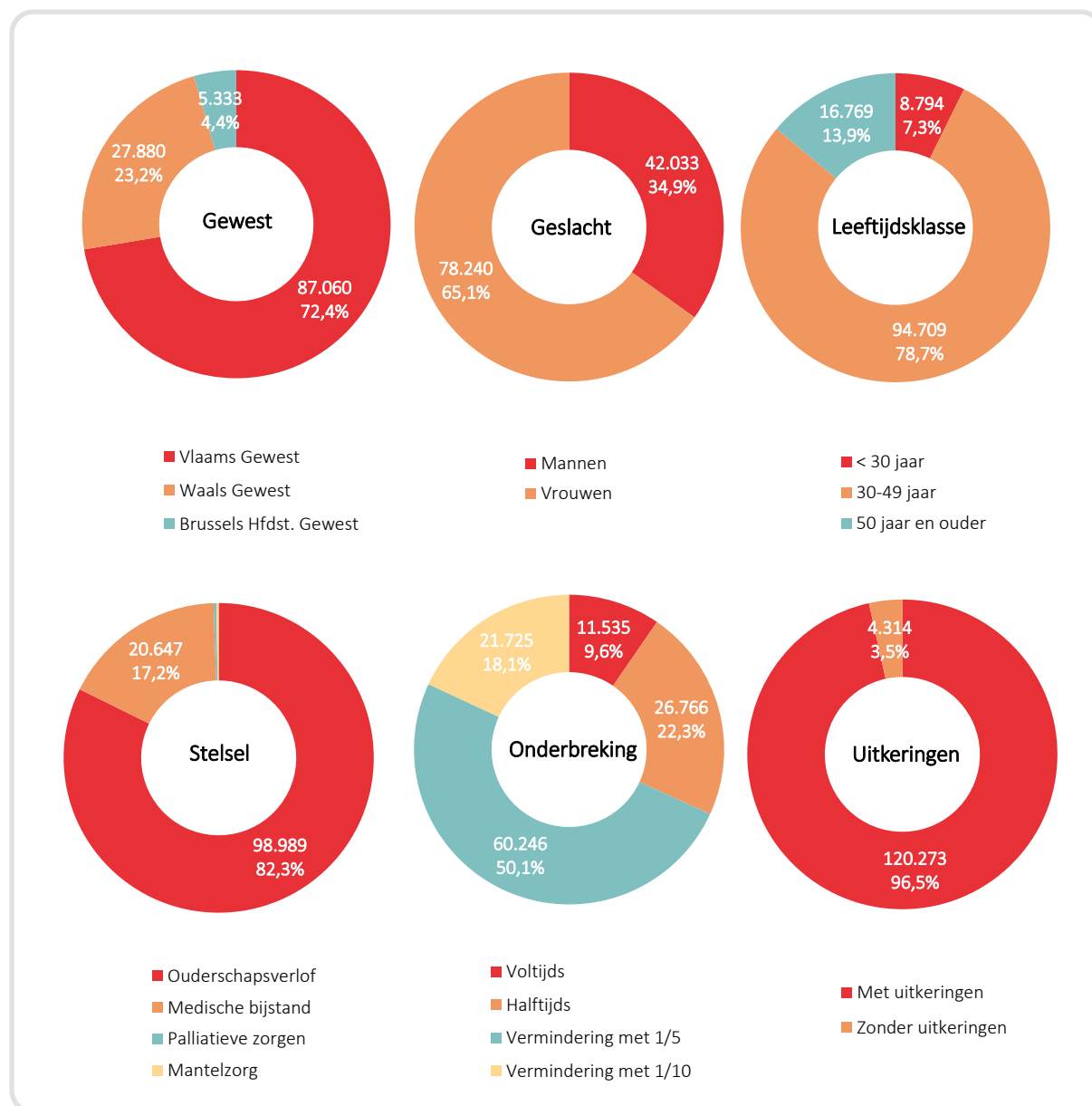
De vier vormen van thematisch verlot - namelijk het ouderschapsverlot, het verlot voor medische bijstand, het palliatief verlot en het verlot voor mantelzorg - zijn zowel in de private als in de openbare sector van toepassing. Het aantal onderbrekingsuitkeringen in het kader van die stelsels stijgt in T1 2024 met 6,8% op jaarbasis. Het aantal thematische verloven zonder uitkeringen is gedaald met 17,0% in vergelijking met T1 2023.

De stijging op jaarbasis van de thematische verloven met uitkeringen doet zich in alle gewesten voor en voor beide geslachten. De stijging is het grootst bij de mannen (+9,7% in vergelijking met +5,3% bij de vrouwen). Bij het ouderschapsverlot is er een stijging op jaarbasis (+9,8%) terwijl de ander drie vormen van thematisch verlot dalen. Wanneer we naar het regime van de onderbreking gaan kijken, zien we dat het aantal uitkeringsgerechtigden met een voltdijde

onderbreking op jaarbasis stijgt met 4,8%. Voor de halftijde onderbreking zien we een stijging van 4,9%. De vermindering met 1/10de neemt sterk toe met 22,3%. Bij de leeftijdsklassen minder dan 30 jaar en 30 tot en met 49 jaar is er een stijging terwijl de leeftijdsklasse van 50 jaar en meer daalt.

Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlot is afkomstig uit het Vlaams Gewest (72,4%) en het gaat vooral om verminderingen van de arbeidstijd met 1/5 (50,1%). Volgens leeftijdsklasse valt de oververtegenwoordiging op van het aantal uitkeringsgerechtigden van 30-49 jaar (78,7%). Dit laat zich verklaren door het grote relatieve belang van het ouderschapsverlot (82,3%), waarvoor deze leeftijdsklasse als de voornaamste doelgroep kan gelden. Ten slotte gaat het ook om een uitgesproken meerderheid van vrouwelijke uitkeringsgerechtigden (65,1%).

Grafiek 30
Profiel van de uitkeringsgerechtigden met een thema-
tisch verlof

Sinds juni 2019 is het mogelijk om in het kader van ouderschapsverlof de werktijd ook te onderbreken met 1/10 van de werktijd. In T1 2024 hebben 21.725 werknemers hun werktijd vermindert met 1/10.

Op 1 oktober 2019 trad het verlof voor erkende mantelzorgers in werking. Het is vanaf september 2020 mogelijk deze vorm van thematische verloven aan te vragen. In T1 2024 waren er maandelijks gemiddeld 289 betalingen.

Vanaf 1 mei 2020 tot en met 30 september 2020 is tijdelijk het corona-ouderschapsverlof ingevoerd. Hiermee werd beoogd de organisatie van kinderopvang voor werkende ouders bij sluiting van de school of crèche te verhelpen.

5.4

Loopbaanonderbreking

Tabel 27

Evolutie van het aantal gerechtigden op loopbaanonderbreking: totaal

	T1 2020	T1 2023	T1 2024	Evol. T1 2020 - T1 2024	Evol. T1 2023 - T1 2024
Entiteiten					
Federale	10.454	8.730	8.844	-15,4%	+1,3%
Gefedereerde	40.091	26.647	24.374	-39,2%	-8,5%
Gewest					
Vlaams Gewest	29.629	14.813	12.174	-58,9%	-17,8%
Waals Gewest	18.200	18.160	18.609	+2,2%	+2,5%
Brussels Hfdst. Gewest	2.716	2.404	2.435	-10,4%	+1,3%
Geslacht					
Mannen	14.655	10.668	10.300	-29,7%	-3,5%
Vrouwen	35.889	24.709	22.918	-36,1%	-7,2%
Leeftijd					
< 30 jaar	506	381	434	-14,2%	+13,9%
30 - 49 jaar	10.723	7.840	7.851	-26,8%	+0,1%
50 jaar of meer	39.316	27.156	24.933	-36,6%	-8,2%
Stelsel					
Einde loopbaan	34.968	24.260	22.020	-37,0%	-9,2%
Algemeen stelsel (vermindering)	13.457	8.928	9.132	-32,1%	+2,3%
Volledig	2.120	2.189	2.066	-2,5%	-5,6%
Onderbreking					
Voltdijs	2.120	2.189	2.066	-2,5%	-5,6%
Halftijds	19.945	12.897	11.546	-42,1%	-10,5%
Vermindering met 1/5	26.661	19.166	18.581	-30,3%	-3,1%
Andere	1.819	1.125	1.025	-43,7%	-8,9%
Totaal	50.545	35.377	33.218	-34,3%	-6,1%
Zonder uitkeringen	1.013	859	835	-17,5%	-2,8%
Totaal	51.557	36.236	34.053	-34,0%	-6,0%

De evolutie van de loopbaanonderbreking in zijn geheel wordt beïnvloed door de evoluties in de gefedereerde entiteiten. In dat licht is het met name relevant de invoering te vermelden van het zogenaamde zorgkrediet voor personeelsleden van de Vlaamse openbare sector vanaf 2 september 2016, nadat de bevoegdheid voor deze materie in het kader van de Zesde Staatshervorming is overgeheveld naar het gewestelijk niveau.

Het aantal onderbrekingsuitkeringen in het kader van loopbaanonderbreking daalt in T1 2024 met 6,1% op jaarbasis. Het aantal onderbrekingen zonder uitkeringen daalt met 2,8%. De afname van het aantal uitkeringsgerechtigden op jaarbasis doet zich in bijna elk van de geschetste profielsegmenten voor. Ze is het sterkst in het Vlaams Gewest (-17,8%).

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in Wallonië stijgt het aantal licht. De gefedereerde entiteiten kennen een grotere daling van 8,5% terwijl de federale entiteiten met 1,3% stegen. Wat leeftijd betreft zien we een sterke vermindering bij de leeftijdsklasse 50 jaar of meer van -8,2% op jaarbasis.

Ten opzichte van T1 2020 zien we een sterke daling van het aantal onderbrekingsuitkeringen met 34,3%. De daling is het grootst in het Vlaams Gewest (-58,9%) ten gevolge van de invoering van het zorgkrediet. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een daling met 10,4%. In het Waals Gewest steeg het aantal onderbrekingsuitkeringen met 2,2% sinds T1 2020.

Wanneer we de verhoudingen van de uitkeringsgerechtigden bekijken volgens leeftijdsklasse en stelsel, valt het op dat het grotendeels gaat om 50-plus-sers (75,1% van de gevallen), vaak in een stelsel eindeloopbaan (66,3% van de gevallen). Iets meer dan de helft van de gevallen betreft een onderbreking met 1/5 (55,9%). Het merendeel van de uitkeringsgerechtigden zijn vrouwen (69,0%).

Grafiek 31

Profiel van de uitkeringsgerechtigden in loopbaanonderbreking: totaal

5.5

Verdeling van alle onderbrekingsstelsels samen volgens motief

Tabel 28

Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen

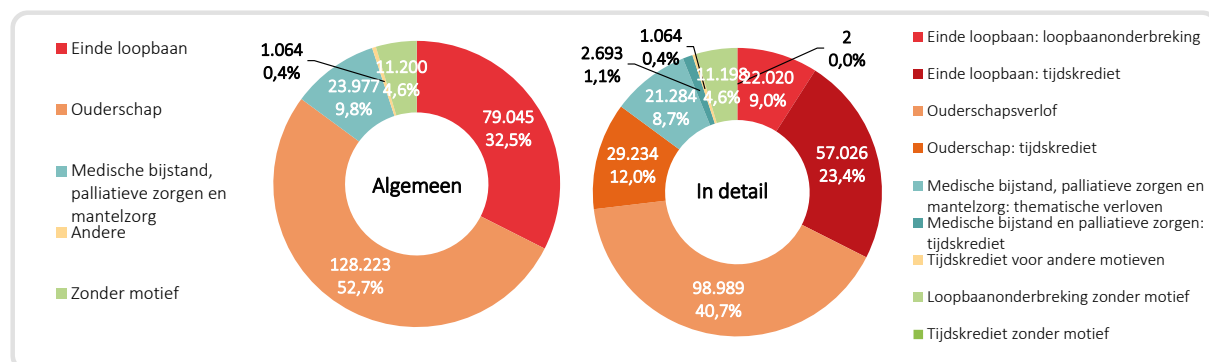
	T1 2020	T1 2023	T1 2024	Evol. T1 2020 - T1 2024	Evol. T1 2023 - T1 2024
Einde loopbaan	95.686	80.004	79.045	-17,4%	-1,2%
Loopbaanonderbreking	34.968	24.260	22.020	-37,0%	-9,2%
Tijdscrediet	60.719	55.744	57.026	-6,1%	+2,3%
Ouderschap	109.802	121.155	128.223	+16,8%	+5,8%
Thematisch verlof	74.779	90.120	98.989	+32,4%	+9,8%
Tijdscrediet	35.023	31.035	29.234	-16,5%	-5,8%
Medische bijstand, palliatieve zorgen en mantelzorg	25.688	25.583	23.977	-6,7%	-6,3%
Thematische verloven	21.893	22.526	21.284	-2,8%	-5,5%
Tijdscrediet	3.796	3.057	2.693	-29,1%	-11,9%
Andere					
Tijdscrediet voor andere motieven	1.133	1.226	1.064	-6,1%	-13,2%
Zonder motief	16.919	11.121	11.200	-33,8%	+0,7%
Loopbaanonderbreking	15.577	11.117	11.198	-28,1%	+0,7%
Tijdscrediet	1.342	4	2	-99,9%	-58,3%
Totaal	249.229	239.089	243.510	-2,3%	+1,8%

Hoewel het tijdscrediet, het thematisch verlof en de loopbaanonderbreking drie verschillende stelsels uitmaken, bestaat er doorheen de drie stelsels een zekere overlap wat betreft de motieven waarvoor een werknemer een bepaalde onderbreking kan kiezen. Zo bestaat er zowel in het tijdscrediet als in de loopbaanonderbreking een eindeloopbaanstelsel. Sinds het ontstaan van het tijdscrediet met motief, kan men binnen dit stelsel bovendien een extra recht krijgen om prestaties volledig of gedeeltelijk te onderbreken voor gelijkaardige motieven als die van de thematische verloven. (Dat recht kan men krijgen bovenop het recht op thematische verlof. De toegangsvoorwaarden voor tijdscrediet met motief zijn wel anders dan die voor de thematische verloven: leeftijd van het kind voor wie de onderbreking kan worden gevraagd, anciënniteit bij de werkgever, bestaan van een cao voor een volledige of halftijdse onderbreking, enz.). De onderbrekingsuitkering voor thematisch verlof is wel hoger dan de uitkering voor tijdscrediet met motief. Voor de loopbaanonderbreking zijn geen motieven gespecificeerd.

Wanneer we doorheen de drie stelsels de verhoudingen van het aantal uitkeringsgerechtigden bekijken volgens motief, zien we hoe het merendeel van de onderbrekingen betrekking heeft op een motief i.v.m. ouderschap (52,7%). Dit aandeel is hoger dan voor de onderbrekingen in het kader van een eindeloopbaanstelsel (32,5%). Alle overige motieven (incl. de niet-gespecificeerde motieven) maken samen slechts 14,9% uit van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Grafiek 32

Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen

6

Overige uitkeringen

6.1

Deeltijds werkenden met een inkomensgarantie-uitkering (IGU)

6.1.1

Volgens stelsel

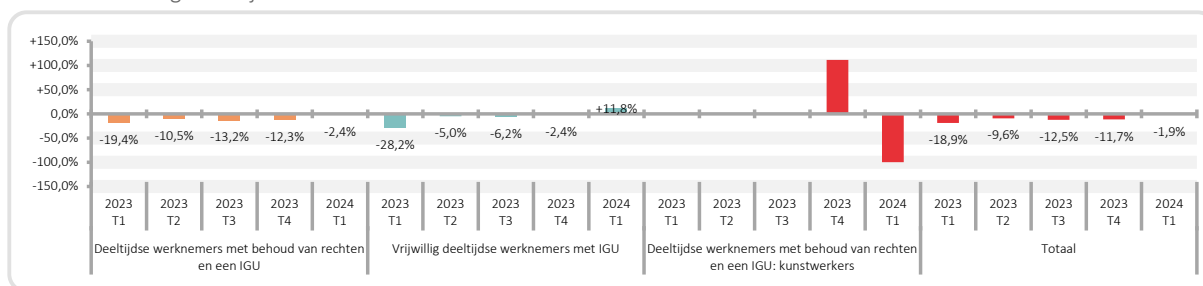
Tabel 29

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens stelsel

T1	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU: kunstwerkers	Totaal	Deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU	Vrijwillig deeltijdse werknemers met IGU	Totaal
2020	34.022	407	0	34.429	100	100	100
2021	32.516	448	0	32.963	96	110	96
2022	30.920	478	0	31.398	91	118	91
2023	24.934	343	199	25.477	73	84	74
2024	24.332	384	270	24.986	72	94	73
Evol. 2020-2024	-28,5%	-5,7%	-	-27,4%			

Grafiek 33

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In T1 2024 werden gemiddeld 24.986 deeltijdse werknemers geteld per maand, dat zijn er 491 of 1,9% minder dan in T1 2023. Sinds de invoering van een aantal reglementaire wijzigingen m.b.t. de berekeningswijze en toekenningsvoorwaarden van het IGU, vertoont het stelsel een dalende tendens.

Slechts een kleine minderheid van het aantal betalingen (1,5%) wordt uitgekeerd aan vrijwillig deeltijdse werknemers met een IGU. Voor deze subgroep stijgt het aantal betalingen op jaarbasis met 11,8%.

Sedert oktober 2022 onderscheiden we ook deeltijdse kunstwerkers⁶ met een IGU. Zij vertegenwoordigen 1,1% van het totaal aantal betalingen IGU.

Het aantal deeltijdse werknemers met behoud van rechten en een IGU daalt in T1 2024 op jaarbasis met 2,4%. Dat is veel kleiner dan de dalingen die tijdens de trimesters in 2023 werden opgetekend. Hiermee lijkt aan die versnelde dalingen als gevolg van de bevroering van de degressiviteit tijdens de Coronacrisis een einde te zijn gekomen.

⁶ Hoofdstuk XII van het KB betreffende de werkloosheidsreglementering van 25.11.1991.

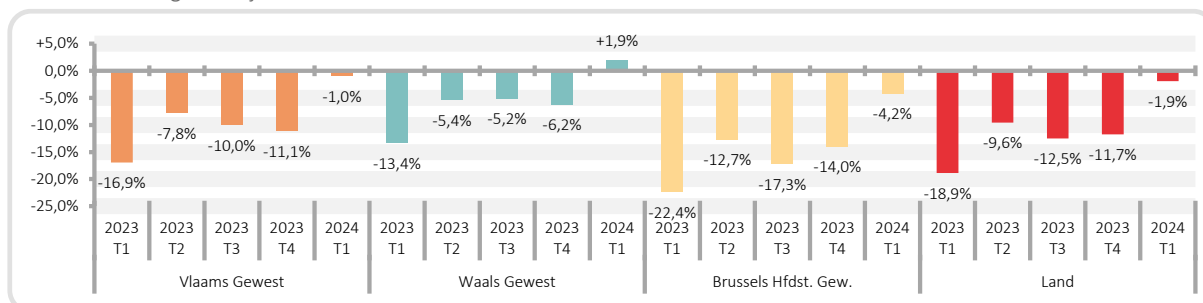
6.1.2

Volgens gewest

Tabel 30
Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens gewest

T1	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hfdst. Gew.	Land
2020	15.762	3.874	14.793	34.429	100	100	100	100
2021	15.002	3.589	14.372	32.963	95	93	97	96
2022	14.778	3.383	13.237	31.398	94	87	89	91
2023	12.273	2.931	10.272	25.477	78	76	69	74
2024	12.154	2.988	9.844	24.986	77	77	67	73
Evol. 2020-2024	-22,9%	-22,9%	-33,5%	-27,4%				

Grafiek 34
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

In de afgelopen vijf jaar is het aantal deeltijdse werknemers in het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gedaald met respectievelijk 22,9%, 22,9% en 33,5%.

Op jaarbasis noteren we een daling van 1,0% in het Vlaams Gewest, en van 4,2% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In het Waals Gewest steeg het aantal deeltijdse werknemers met 1,9%.

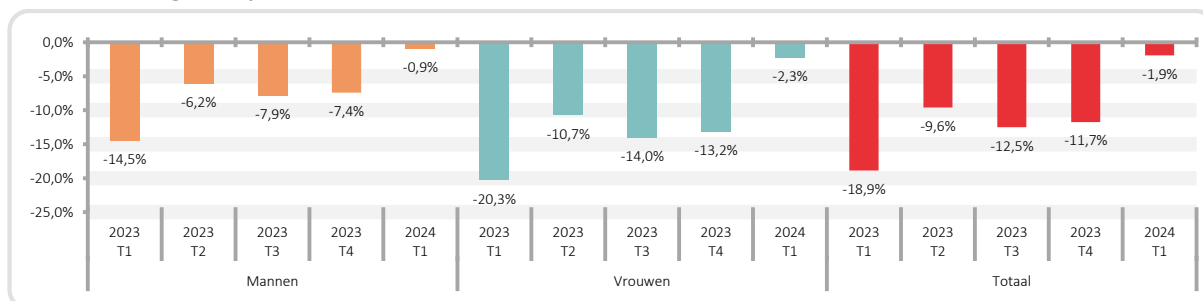
6.1.3

Volgens geslacht

Tabel 31
Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens geslacht

T1	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
2020	8.485	25.944	34.429	100	100	100
2021	8.143	24.820	32.963	96	96	96
2022	7.845	23.553	31.398	92	91	91
2023	6.708	18.769	25.477	79	72	74
2024	6.646	18.340	24.986	78	71	73
Evol. 2020-2024	-21,7%	-29,3%	-27,4%			

Grafiek 35
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Sinds T1 2020 is het aantal vrouwelijke deeltijdse werknemers gedaald met 29,3% ten opzichte van 21,7% bij de mannelijke deeltijdse werknemers. Op jaarbasis is er een daling bij de mannen van 0,9% en een daling bij de vrouwen van 2,3%. Het aandeel vrouwelijke deeltijdse werknemers met een IGU blijft echter gevoelig groter dan dat van de mannen (73,4%).

6.1.4

Volgens leeftijdsklasse

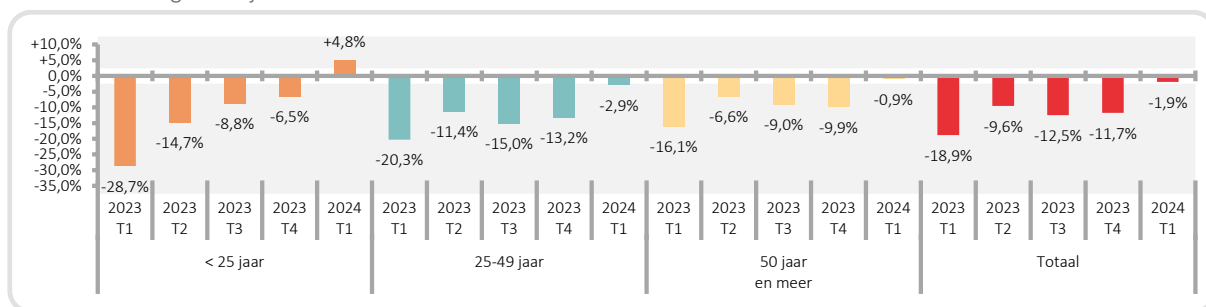
Tabel 32

Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens leeftijds-
klasse

T1	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal	< 25 jaar	25-49 jaar	50 jaar en meer	Totaal
2020	867	20.725	12.838	34.429	100	100	100	100
2021	825	19.342	12.796	32.963	95	93	100	96
2022	764	18.363	12.272	31.398	88	89	96	91
2023	545	14.641	10.291	25.477	63	71	80	74
2024	571	14.218	10.196	24.986	66	69	79	73
Evol. 2020- 2024	-34,1%	-31,4%	-20,6%	-27,4%				

Grafiek 36

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimes-
ter van het voorgaande jaar

Sinds T1 2020 is het aantal deeltijdse werknemers onder de 25 jaar met 34,1% gedaald. Het aantal mensen tussen 25 en 49 jaar is met 31,4% afgenomen en het aantal 50-plussers is in deze periode met 20,6% gedaald.

Het aandeel van de < 25-jarigen bij de deeltijdse werknemers bedraagt in T1 2024 slechts 2,3%.

Op jaarbasis stijgt de populatie onder de 25 jaar met 4,8%; de populatie van 25 tot 49 jaar kent een daling van 2,9% en het aantal 50-plussers daalt met 0,9%.

6.2

Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen

6.2.1

Inleiding: gevolgen van de Zesde Staatshervorming

In het kader van de Zesde Staatshervorming werden op 1 juli 2014 verschillende bevoegdheden over tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen juridisch gezien overgedragen van de RVA naar het gewestelijke niveau. De RVA behoudt echter bepaalde verantwoordelijkheden over de uitvoering van betalingen, alsook over bepaalde reglementaire kaders die op het federale niveau behouden blijven. Totdat de gewestelijke diensten voorbereid zijn op een operationele overdracht, blijft de RVA met het oog op het continuïteitsbeginsel het dagelijkse beheer uitoefenen. De overnames gebeuren echter niet op hetzelfde tijdstip of voor elk gewest aan hetzelfde ritme, maar naargelang de overgedragen materie en naargelang het gewest. De RVA-statistieken behandelen slechts de betalingen waarvoor de RVA operationeel verantwoordelijk is. Bij overdracht zijn de statistieken over deze maatregelen dan ook vaak uitdovend.

De overdracht van premies en toeslagen (opleidingsuitkering, stage-uitkering incl. instapstage, vestigingsuitkering, werkhervattingstoelage [loontrekkende, zelfstandige en activiteitencoöperatie], premie laatste maand beroepsopleiding, kinderopvangtoelage, PWA-opleidingstoelage, overstappremie en mobiliteitstoelage) omvat de bevoegdheid inzake de reglementering, attestatie en uitbetaling. De eerste operationele overdracht vond plaats in mei 2016 (overdracht van de premie laatste maand beroepsopleiding aan het Vlaams Gewest). Vanaf 1 april 2022 heeft het Brussels Hfdst. Gewest de opleidingsuitkering operationeel overgenomen van de RVA. In T3 2023 is de RVA nog operationeel verantwoordelijk voor 1) de kinderopvangtoelage voor het Waals Gewest, en voor 2) de opleidingsuitkering, de stage-uitkering en de werkhervattingstoelagen voor de Duitstalige Gemeenschap.

Bij het merendeel van de reeds verrichte operationele overdrachten werden de stelsels afgevoerd om de doelstellingen over te dragen naar andere stelsels of strategieën. De stage-uitkering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die na de overdracht op 1 januari 2017 werd vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Stage First', vormt hierop een uitzondering. Ook bij de overdracht op 15 maart 2018 van de werkhervattingstoelage en op 1 september 2018 van de opleidingsuitkering en de stage-uitkering aan het Vlaams Gewest, werden verschillende vervangende maatregelen voorzien, maar de RVA is daar niet langer bij betrokken.

Nota bene: de vestigingsuitkering is bij overdracht feitelijk reeds uitgedoofd, aangezien hiervoor een begeleiding door het Participatiefonds noodzakelijk is en dit Fonds niet meer bestaat.

De bonussen (stage- en startbonus) werden zonder grote wijzigingen overgedragen naar het gewestelijke niveau. De overdracht omvat de bevoegdheid over de reglementering, attestatie en uitbetaling. Voor deze materies vond de overdracht bij alle gewestelijke diensten op hetzelfde moment plaats, m.n. 1 januari 2016. Aangezien de gewestelijke diensten na overdracht als operator voor de betalingen fungeren, zijn deze maatregelen binnen de RVA-statistieken uitdovend.

Voor de activeringsmaatregelen (doorstromingsprogramma, SINE en Activa) geldt dat de overdracht de attestatie en bepaalde aspecten van de reglementering betreft.

De SINE maatregel werd door de Duitstalige Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk gewest afgeschaft, met ingang vanaf respectievelijk 01.01.2019 en 01.01.2021. Het Vlaams Gewest heeft vanaf 01.01.2023 de regeling SINE PLUS⁷ afgeschaft zonder overgangsbepalingen, en vanaf 01.07.2023 werd de regeling SINE in dat Gewest afgeschaft.

De enige Activamaatregel die aanvankelijk op federaal niveau behouden bleef, was Activa PVP. Hoewel de RVA de operationele verantwoordelijkheid behield, werd dit stelsel op budgettair vlak overgedragen naar de FOD Binnenlandse Zaken.

Deze voorzag vanaf 1 januari 2018 een nieuwe federale regeling die Activa PVP verving. In het kader van deze nieuwe regeling ontvangen de gemeenten met een veiligheids- en preventieplan een toelage. De gemeenten betalen zelf het volledige loon van de stadswachten. Om de afschaffing van het oude Activa PVP-stelsel te kunnen uitvoeren, werd het als nog overgedragen naar de gewesten, waar het ondertussen door alle gewesten werd opgeheven zonder overgangsmaatregelen. Bijgevolg is ook dit stelsel in principe uitdovend.

Op het vlak van de Activamaatregelen die reeds naar het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest operationeel zijn overgedragen, toont zich een verschillende beleidskeuze tussen de gewestelijke diensten onderling.

Het Vlaams Gewest opteerde ervoor om de maatregelen vanaf 1 juli 2016 gedeeltelijk en vanaf 1 januari 2017 volledig af te voeren en te integreren in andere stelsels of strategieën, o.a. die gebaseerd op de verminderde RSZ-bijdragen. Deze statistiek is dan ook uitdovend. Het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarentegen bleven na operationele overdracht (respectievelijk op 1 januari en 1 juli 2016) in eerste instantie de federale regelgeving ongewijzigd toepassen. Vanaf 1 juli 2017 heeft het Waals Gewest, na reglementaire overdracht, Activa echter vervangen door een nieuw stelsel genaamd 'Plans Impulsion'. Ook voor dit nieuwe plan blijft de RVA operationeel verantwoordelijk voor de uitvoering van de betalingen. De maatregelen in kwestie blijven dan ook voorkomen in de RVA-statistieken. Vanaf 1 oktober 2017 opteerde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest er voor om Activa Start af te schaffen, en Activa werd omgevormd tot het nieuwe stelsel "Activa Brussels".

De doorstromingsprogramma's zijn overal overgenomen en afgevoerd in de loop van 2016 en 2017, met uitzondering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat deze programma's op 31 december 2020 heeft afgeschaft. Bijgevolg zijn ook die statistieken uitdovend.

Meer informatie vindt men in de studie "Spotlight - Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen onderhevig aan de Zesde Staatshervorming (update)", te raadplegen op de website van de RVA.

⁷ Deze regeling bestond enkel in het Vlaams Gewest: in het kader van deze regeling werd een bijkomende herinschakelingsuitkering toegekend en betaald aan het Fonds Van de Sociale Werkplaatsen.

6.2.2

Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen

Tabel 33

Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen volgens stelsel

T1	2020	2021	2022	2023	2024	2020-2024
Regionale bevoegdheid	55.973	43.254	41.863	35.578	26.620	-52,4%
Activa	35.947	29.709	29.936	26.376	21.325	-40,7%
SINE	9.527	8.337	7.952	6.555	3.595	-62,3%
Werkhervattingstoelag	7.500	4.904	3.320	2.160	1.284	-82,9%
Kinderopvangtoeslag	473	116	546	437	367	-22,5%
Opleidingsuitkering	173	108	82	26	23	-86,9%
Doorstromingsprogramma	2.330	54	0	0	0	-100,0%
Instapstage	23	27	26	24	25	+8,7%
Activa Start	0	0	0	0	0	-
Federale bevoegdheid	195	191	164	266	265	+35,7%
Tewerkstelling in een maatwerkbedrijf	195	191	164	145	171	-12,6%
Uitkeringen zorgsector	0	0	0	28	0	-
Uitkeringen voor interregionale mobiliteit	0	0	0	10	6	-
Uitkeringen voor knelpuntberoep	0	0	0	83	88	-
Totaal	56.169	43.446	42.026	35.843	26.885	-52,1%

Op jaarbasis noteren we voor de meeste werk- en activeringsmaatregelen een daling in T1 2024. De in september 2022 ingevoerde federale uitkeringen naar aanleiding van een werkhervatting in de zorgsector, in een knelpuntberoep of in een ander gewest⁸ vertegenwoordigen samen gemiddeld 94 betalingen per maand in T1 2024.

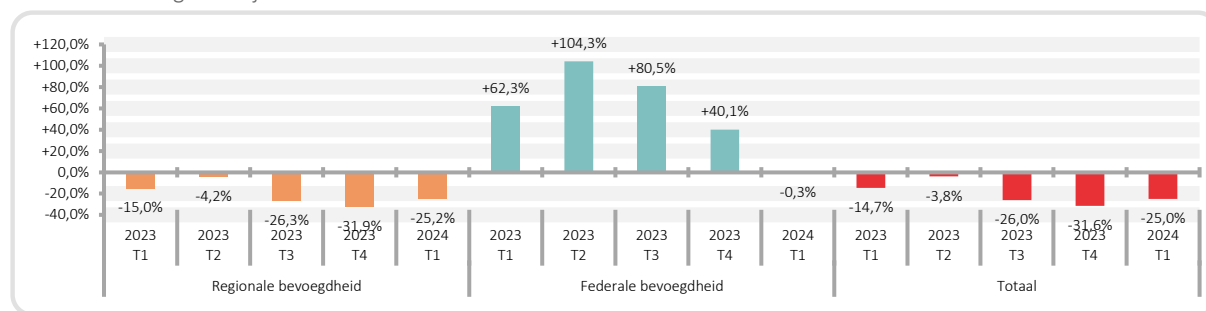
We noteren de grootste procentuele dalingen bij de uitdovende maatregelen. Voor het geheel van de regionale maatregelen bedraagt de jaarlijkse daling 25,2%. Dat hoge cijfer wordt o.a. verklaard door de afschaffing van de SINE PLUS en de SINE-regelingen in het Vlaams Gewest vanaf respectievelijk 01.01.2023 en 01.07.2023.

Ten opzichte van T1 2020 noteren we een algemene daling met 52,1%. Het grootste stelsel in T1 2024, Activa, dat 79,3% van de maatregelen vertegenwoordigt, daalde met 40,7% ten opzichte van T1 2020.

⁸ De langdurig werkloze die wordt tewerkgesteld in een knelpuntberoep of in een ander gewest kan onder bepaalde voorwaarden gedurende maximaal 3 maanden een uitkering ontvangen die gelijk is aan 25% van de uitkering die hij normaal zou ontvangen als volledig werkloze tijdens de fase 11. (BS 05.07.2022 – IW 01.09.2022). De werkloze (78 dagen volledige werkloosheid in 4 maanden) die wordt tewerkgesteld in de zorgsector kan onder bepaalde voorwaarden gedurende maximaal 3 maanden een uitkering ontvangen die gelijk is aan 25% van de uitkering die hij normaal zou ontvangen als volledig werkloze tijdens de fase 11 (BS 10.11.2022 – IW 01.09.2022).

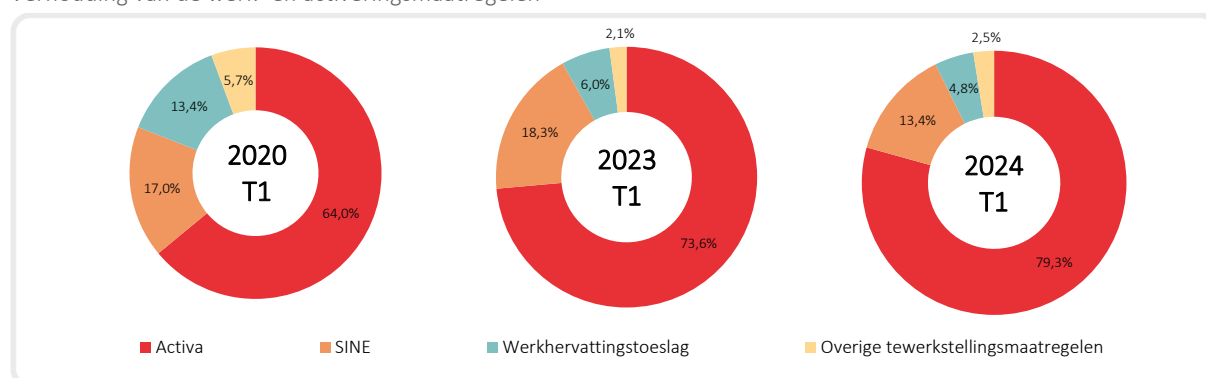
Grafiek 37

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Grafiek 38

Verhouding van de werk- en activeringsmaatregelen

6.3

Aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven

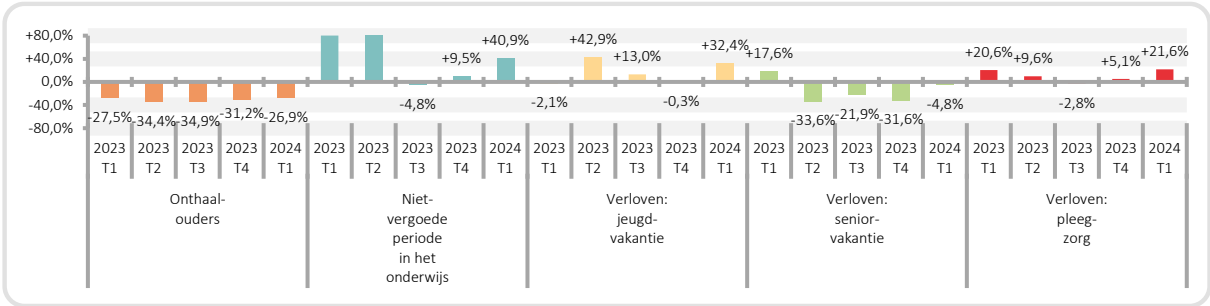
Tabel 34

Evolutie van de aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven

T1	Onthaal-ouders	Niet-vergoede periode in het onderwijs	Verloven: jeugd-vakantie	Verloven: senior-vakantie	Verloven: pleeg-zorg	Onthaal-ouders	Niet-vergoede periode in het onderwijs	Verloven: jeugd-vakantie	Verloven: senior-vakantie	Verloven: pleeg-zorg
2020	1.463	15	1.784	179	185	100	100	100	100	100
2021	661	1	1.978	105	128	45	5	111	59	69
2022	928	0	1.704	129	136	63	2	96	72	73
2023	673	7	1.668	151	164	46	50	94	85	89
2024	492	10	2.209	144	199	34	70	124	81	108
Evol. 2020-2024	-66,4%	-29,6%	+23,8%	-19,4%	+7,8%					

Grafiek 39

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

De onthaalouders krijgen opvanguitkeringen als hun inkomsten dalen omwille van de afwezigheid van kinderen om redenen onafhankelijk van hun wil. Het aantal betalingen neemt de voorbije trimesters licht af.

Mensen die voor onderwijsinstellingen werken, krijgen tijdens de zomervakantie een uitkering als die periode niet gedekt is door een uitgestelde bezoldiging. Logischerwijs zijn de betalingen binnen dit stelsel jaarlijks dan ook geconcentreerd in het derde trimester, en worden hiervoor in de overige trimesters nagenoeg geen betalingen geregistreerd. Hun aantal neemt sedert 2020 stelselmatig af. In T1 2024 waren er gemiddeld 10 betalingen per maand (in T3 2023 waren er gemiddelde 9.861 betalingen per maand)..

Uitkeringen die bedoeld zijn om de periodes te vergoeden die niet gedekt zijn door vakantiegeld, betreffen enerzijds de schoolverlaters (jeugdva-kantie) en anderzijds de 50-plussers die opnieuw een activiteit beginnen in de privésector (senior-vakantie).

Sommige werknemers ten slotte krijgen uitkerin-gen als ze verlof nemen om de pers(o)on(en) te verzorgen die in hun gezin werd(en) geplaatst (pleegzorg). Het aantal uitkeringstrekkers binnen de verlofstelsels blijft zeer beperkt.

6.4

Eenheidsstatuut en uitdovende stelsels

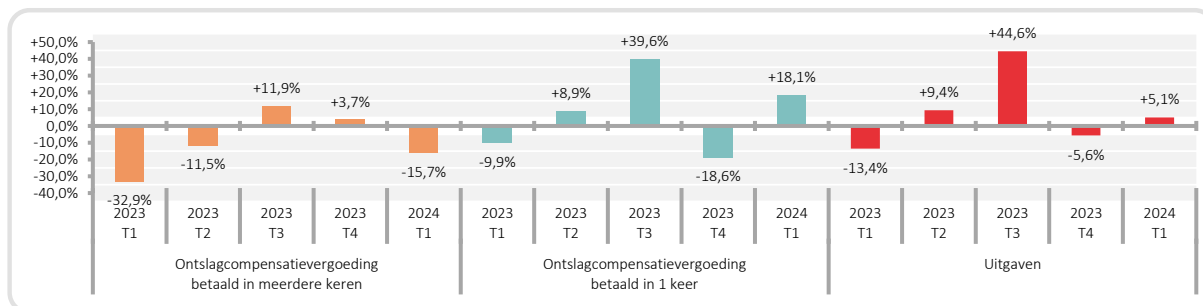
Tabel 35

Evolutie van de stelsels in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut

T1	Ontslagcompensatievergoeding betaald in meerdere keren	Ontslagcompensatievergoeding betaald in 1 keer	Uitgaven	Ontslagcompensatievergoeding betaald in meerdere keren	Ontslagcompensatievergoeding betaald in 1 keer	Uitgaven
2020	1.411	506	23.105.408	100	100	100
2021	1.519	427	22.194.370	108	84	96
2022	1.105	317	16.681.853	78	63	72
2023	741	286	14.446.019	53	56	63
2024	625	338	15.177.124	44	67	66
Evol. 2020-2024	-55,7%	-33,3%	-34,3%			

Grafiek 40

Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Voor de volledigheid geven we in dit deel nog een aantal minder vaak voorkomende uitkeringen weer die tot de verantwoordelijkheid van de RVA behoren, maar niet vallen onder één van de rubrieken die eerder in dit verslag aan bod kwamen.

De maatregelen in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut zijn ontstaan uit de crisispremie, een tijdelijke anticrisismaatregel die vanaf 2012 uitdooft. Vanaf 1 januari 2012 werd deze premie omgezet naar een regeling van onbepaalde duur, m.n. de ontslaguitkering – een eenmalige premie betaald aan ontslagen arbeiders.

Met het oog op de verdere harmonisering van de opzegregelingen voor arbeiders en bedienden, wordt vanaf 1 januari 2014 onder bepaalde voorwaarden een ontslagcompensatievergoeding toegekend aan arbeiders bij wie de duur van de opzeggingstermijn

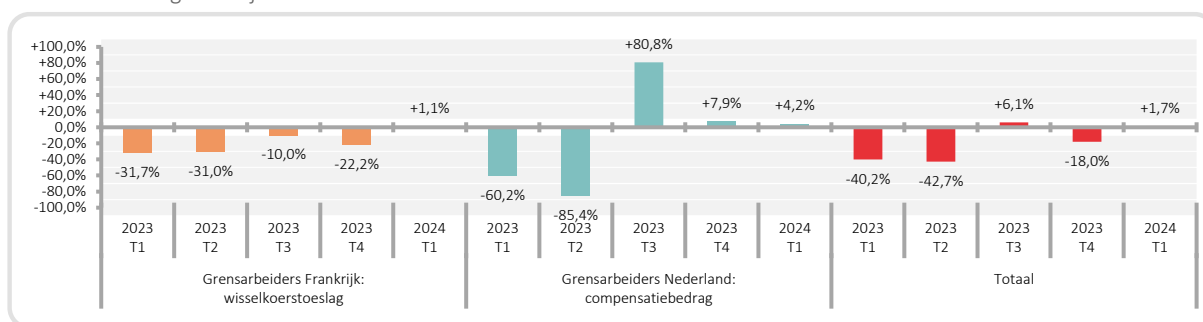
minstens ten dele is gebaseerd op de anciënniteit die ze als arbeider verwierven vóór 2014. Deze vergoeding vervangt geleidelijk de ontslaguitkering, die ondertussen dan ook nagenoeg is uitgedoofd.

Tot 2022 vertoont ook het totaal aantal ontslagcompensatievergoedingen de voorbije jaren een neerwaartse tendens; in T1 2024 zien we een daling op jaarbasis met 6,3%. In de recentste trimesters zien we een verschuiving van de vergoedingen betaald in meerdere keren naar de éénmalig uitgekeerde vergoedingen. In T1 2024 is er een stijging van de uitgaven met 5,1% ten opzichte van T1 2023. In de periode januari tot en met maart 2024 bedroeg het totaal aantal aangekondigde collectieve ontslagen 2.551, dat is iets minder dan het aantal in dezelfde periode van 2023 (2.601).

Tabel 36
Evolutie van de uitdovende stelsels

T1	Grensarbeiders Frankrijk: wisselkoers- toeslag	Grensarbeiders Nederland: compensatie- bedrag	Halftijds brugpensioen	Totaal	Grensarbeiders Frankrijk: wisselkoers- toeslag	Grensarbeiders Nederland: compensatie- bedrag	Halftijds brugpensioen	Totaal
2020	114	60	11	184	100	100	100	100
2021	121	33	3	156	106	55	28	85
2022	93	39	0	132	81	66	0	72
2023	63	16	0	79	56	26	0	43
2024	64	16	0	80	56	27	0	44
Evol. 2020- 2024	-43,9%	-72,6%	-100,0%	-56,4%				

Grafiek 41
Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar

Tot slot vermelden we nog een aantal uitdovende stelsels waarvoor de RVA de verantwoordelijkheid inzake betaling blijft dragen.

Voor het halftijds brugpensioen werd de toegang stopgezet in 2012 bij de hervorming van het brugpensioen naar SWT. De voorbije trimesters tellen we in dit stelsel geen betalingen meer. Daarnaast worden tot op vandaag nog een aantal betalingen verricht in het kader van de wisselkoerstoeslag voor grensarbeiders in Frankrijk en de compensatiebedragen voor grensarbeiders in Nederland.

De wisselkoerstoeslag was gericht op Belgische grensarbeiders in Frankrijk om (voorafgaand aan de invoering van de euro) het relatieve loonverlies te compenseren dat werd veroorzaakt door de schommelende wisselkoers tussen de Franse en de Belgische munt. De compensatievergoeding betreft dan weer een vergoeding aan Belgische grensarbeiders in Frankrijk en Nederland voor hun hogere socialezekerheidsbijdragen. Voor de compensatiebedragen voor Franse grensarbeiders zijn sinds 2016 geen betalingen meer geteld. Voor de wisselkoerstoeslagen en de compensatiebedragen voor Nederlandse grensarbeiders worden tot op vandaag nog een klein aantal betalingen verricht. Ondanks een aantal schommelingen in het aantal verwerkte betalingen doorheen de tijd, vertonen deze stelsels bij gebrek aan nieuwe instroom logischerwijs algemeen een dalende trend.

Lijst van tabellen en grafieken

Woord vooraf.....	3
1 Het trimester in vogelvlucht	7
Tabel 1 Algemeen overzicht van de groepen uitkeringstrekkers	7
Grafiek 1 Evolutie van de groepen uitkeringstrekkers op jaarbasis	9
Grafiek 2 Evolutie van de onderlinge verhouding van de uitkeringstrekkers	11
2 Maatschappelijke en socio-economische context	13
Tabel 2 Conjuncturele indicatoren	14
Grafiek 3 Variatie t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	14
Tabel 3 Evolutie van het bbp	15
Tabel 4 Geharmoniseerde werkloosheidsgraad	16
Grafiek 4 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkloosheidsgraad	16
Tabel 5 Geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad	18
Grafiek 5 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde werkgelegenheidsgraad	18
Tabel 6 Geharmoniseerde inactiviteitsgraad	19
Grafiek 6 Evolutie op jaarbasis van de geharmoniseerde inactiviteitsgraad	19
Grafiek 7 Structuur van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)	20
3 Volledige werkloosheid	21
Tabel 7 Evolutie van de UVW (WZ + NWZ)	21
Grafiek 8 Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar ..	21
Grafiek 9 Verhouding van de UVW	22
Tabel 8 Evolutie van de UVW-WZ volgens stelsel	23
Grafiek 10 Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	23

Tabel 9	Evolutie van de UVW-WZ volgens gewest	25
Grafiek 11	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	25
Tabel 10	Evolutie van de UVW-WZ volgens geslacht	26
Grafiek 12	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	26
Tabel 11	Evolutie van de UVW-WZ volgens leeftijdsklasse	27
Grafiek 13	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	27
Tabel 12	Evolutie van de UVW-WZ volgens werkloosheidsduur	28
Grafiek 14	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	28
Tabel 13	Evolutie van de UVW-WZ volgens gezinscategorie	29
Grafiek 15	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	29
Tabel 14	Evolutie van de UVW-NWZ volgens stelsel	30
Grafiek 16	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	30
Grafiek 17	Verhouding van de UVW-NWZ volgens stelsel	31
Tabel 15	Evolutie van de bijzondere vrijstellingen volgens type	33
Grafiek 18	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	33
Grafiek 19	Onderlinge verhouding van de bijzondere vrijstellingen	33
Grafiek 20	De variatie op jaarbasis van de UVW-WZ vergeleken met de in- en uitstroom	34
Tabel 16	Evolutie van de dynamische stromen van de UVW-WZ	35
Grafiek 21	Verhoudingen tussen de in- en uitstroom en de blijvers en bepaling van de uitstroomrichting	36
Tabel 17	Evolutie van de NVNW-WZ (niet-vergoede niet-werkende werkzoekenden) volgens inschrijvingsvorm	37
Grafiek 22	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	37
4	Tijdelijke werkloosheid	39
Tabel 18	De evolutie van de tijdelijke werkloosheid in kerncijfers	39
Tabel 19	Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in budgettaire eenheden volgens bedrijfstak ...	40
Grafiek 23	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	40
Tabel 20	Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst die beroep doen op tijdelijke werkloosheid	42

Grafiek 24	Aandeel actieve ondernemingen met arbeid in loondienst die beroep doen op tijdelijke werkloosheid	42
Grafiek 25	Verdeling van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden	43
Tabel 21	Evolutie van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid volgens reden.....	43
Tabel 22	Evolutie van de tijdelijk werklozen volgens gewest in fysieke en budgettaire eenheden	44
Grafiek 26		44
Tabel 23	Evolutie van de tijdelijke werkloosheid in fysieke eenheden volgens geslacht.....	45
Grafiek 27	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	45
5	Onderbrekingsuitkeringen	47
Tabel 24	Evolutie van de uitkeringstrekkers in loopbaanonderbreking, tijdskrediet en thematisch verlof	48
Grafiek 28	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	48
Tabel 25	Evolutie van het aantal gerechtigden op tijdskrediet	50
Grafiek 29	Profiel van de uitkeringsgerechtigden in tijdskrediet	51
Tabel 26	Evolutie van het aantal gerechtigden met een thematisch verlof.....	52
Grafiek 30	Profiel van de uitkeringsgerechtigden met een thematisch verlof	53
Tabel 27	Evolutie van het aantal gerechtigden op loopbaanonderbreking: totaal	54
Grafiek 31	Profiel van de uitkeringsgerechtigden in loopbaanonderbreking: totaal	55
Tabel 28	Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen.....	56
Grafiek 32	Verdeling volgens motief voor alle onderbrekingsstelsels samen.....	57
6	Overige uitkeringen	59
Tabel 29	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens stelsel.....	59
Grafiek 33	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	60
Tabel 30	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens gewest	61
Grafiek 34	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	61
Tabel 31	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens geslacht.....	62
Grafiek 35	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	62
Tabel 32	Evolutie van de deeltijdse werknemers volgens leeftijdsklasse	63
Grafiek 36	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	63
Tabel 33	Evolutie van de werk- en activeringsmaatregelen volgens stelsel	66

Grafiek 37	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	67
Grafiek 38	Verhouding van de werk- en activeringsmaatregelen.....	67
Tabel 34	Evolutie van de aan tijdelijke werkloosheid verwante uitkeringen en verloven	68
Grafiek 39	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	68
Tabel 35	Evolutie van de stelsels in het kader van de ontwikkeling van het Eenheidsstatuut	69
Grafiek 40	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	69
Tabel 36	Evolutie van de uitdovende stelsels.....	70
Grafiek 41	Relatieve verandering t.o.v. het overeenkomstige trimester van het voorgaande jaar	70
7	Lijst van tabellen en grafieken	71

